

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitivste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Mir ljudem . . .

Mir, sveti, božji mir nam obetajo božji krilateci iz nebeških višin. Ne donašajo nam ga, ampak samo obetajo, ako sprejmemo Odršenika v svojo sredino, v naša srca.

Iz Ptujaja prihaja že več let „Štaje c“, ki vedno napada katoliške može posvetnega in duhovskega stanu, češ, ne dajo nam miru. Da, ti može se branijo „Štajerca“, ker vedo, da za njim stojijo ljudje, kateri v srcu nimajo nobene vere, ki ne mislijo na Odršenika in njegove nauke, ampak na svoje koristi. Ti za „Štajercem“ skriti može ne morejo in nočejo dati svetega, božjega miru našemu ljudstvu, zato se jih branimo. Mi hočemo pravi, trajni mir, zato odklanjamo ljudi in načela, ki nam ne morejo donesti sreče.

Ptujskemu „Štajercu“ se je pridružil sedaj nov list v Celju, imenuje se „Narodni list“. Že glede njegovega programa je bilo naznanjeno, da bo hodil po ovinkih s svojo stranko. Torej neodkrito, potuhnjeno in hinavsko. Pošten list hodi po ravnih potih z odkritim programom. Končni cilj nove stranke je, vse, kar katoliško misli in čuti, izriniti iz javnega življenja. Toda tega še noče vselej javno priznati, to se je naznanjalo le pri zaprtih vratih. Mladi advokatski kandidati so vzeli to nalogo v roke, naslanjati se hočejo na liberalni del učitelstva, polagoma upajo po ovinkih ljudstvo dobiti zase, in in potem mislijo, da zacvete našemu ljudstvu pod advokatsko-učiteljsko komando mir in sreča.

Tudi s temi ljudmi ne moremo imeti miru. Vsi, ki ljubijo narod, so poklicani delovati med njim, zato niso izbrani morda samo liberalni advo-

katje in učitelji. V slogi vidimo jamstvo sreče in miru za spodnještajerske Slovence, zato pa odklanjamo vodstvo liberalnih usiljivcev, ki nočejo sreče narodove, ampak svoje lastne koristi.

Složno z vsakim, mir vsakemu, ki je dobre volje, ki hoče zares ljudstvo osrečiti, a tudi boj vsakemu, ki mu hoče vzeti vero ali narodnost ali pa ga gospodarsko izkoriščati.

Mir ljudem, ki so dobre volje!

V obrambo naše živinoreje.

Mesta in tovarniški kraji v zadnjem času odločno zahtevajo, naj se odprejo meje tuji živini, da pade cena naši živini in valed tega tudi mesu. Kaj je njim do tega, če kmečki stan dobro ali slabo stoji, da le oni dobro živijo.

V tem času je treba vsakemu, ki ljubi kmečki stan, se postaviti v bran živinorejcev. To je storil v državnem zboru tudi zastopnik pte skupine, dr. Ant. Korošec. Ne sovražijo ga zastoj slovenski liberalci in štajercijanci, kajti vsi ti so ali meščani ali pa z njimi drže, a tudi kmetje vedo, da je dr. Korošec brezpogojno njih zagovornik, za to ga tudi cenijo in ni jim še bilo žal, da so ga v hudem boju izbrali svojim zastopnikom. Ali ne čutimo sedaj neke krepke srpe, katera vleče skozi celo javno življenje našega kmečkega stanu in ali ne slišimo ravno sedaj odločno kmečkih besed iz ust poslancev, kakor jih preje nismo bili vajeni?

Zadnji ponedeljek dne 17. t. m. se je obrnil g. dr. Korošec z naslednjimi besedami do poljedelskega ministra:

„Žrne cene so skrajno nizke; vinogradi so uničeni po trtni uši in razhčnih boleznih; vsled tega se je v slovenskih deželah zadnjih deset let še edino nekoliko izplačala živinoreja ter toliko pomagala, da naše poljedelsko prebivalstvo ni naenkrat in popolnoma gospodarsko propadlo.

S tem večjim nemirom opazuje torej sedaj naše prebivalstvo, ki se bavi z živinorejo, strastno agitacijo mesarjev in onih, ki redno uživajo meso, katera agitacija meri na to, da se odprejo meje za živino iz Srbije, Romunije ter Rusije; ako bi se to zgodilo, bil bi to smrtni udarec za naše poljedelstvo. Posebno bi pomenjala taka otvoritev mej za naše južne dežele največjo in trajno škodo.

Število živine v slovenskih deželah nikakor ni majbno in postaja zraven še z vsakim letom večje. V naših slovenskih krajih o pomanjkanju živine ne moremo govoriti, nasprotno, na živinske sejme prihaja vsakokrat toliko živine, da ne najde dovolj kupcev.

Če pa je v prestolnih mestih in večjih tovarniških krajih zares pomanjkanje mesa, potem se naj ne odpirajo meje, ampak se naj poskrbi, da bo naša domača živina prišla tudi na večje živinske trge.

Pač pa je želeli, da obrača poljedelsko ministristvo poboljšanju živinoreje in njeni razširitvi več pozornosti in da v tem oziru s poukom in denarjem priskoči živinorejcem po slovenskih deželah na pomoč.

Podpisani si torej usojajo staviti na gospoda poljedelskega ministra vprašanja:

1.) Ali hoče še nadalje z istim povdarkom nasproti balkanskim državam in Rusiji zastopati naše kmečke koristi z ozirom na živinorejo?

2.) Ali je voljan, olahkočiti južnim deželah, da pride njihova živina na večje živinske trge?

3.) Ali je pripravljen, v slovenskih deželah pospeševati živinorejo še z večjo skrbjo?

Mislimo, da bodo vsi slovenski kmetje veseli besed, ki jih je izrazil v imenu slovenskih kmetov g. poslanec poljedelskemu ministru.

„Narodna“ stranka in ljudska šola.

Dne 2. decembra so imeli strokovnjaki v šolstvu šesturno posvetovanje v Celju o ljuški šoli. Bilo je to posvetovanje, kakor trdi „Nar. list“, temeljito, katerega so se udeležili „izkušeni“ strokovnjaki. Ia

LISTEK.

Ukanjeni žid

Poslovenil A. J.

Med dobrosrčnimi hribovci se nahaja marsikateri porednež, ki jih ima pošteno za ušesi in ki ga srčno veseli, ako more kakega širokoustneža malo za nos voditi. Tak porednež je bil tudi Zvitovnik iz Pohorja. Bil je nad vse priden in pošten mož, a bil je izredno vesel, če je mogel koga »nafarbat«.

Zvitovnik se je že večkrat jezil nad nekim sitnim židom, ki je kupoval kmetije in jih potem razkosal, ter tako okraju že mnogo škodoval. »Ko bi te le mogel dobiti,« si misli naš šaljivec vsakokrat, ko vidi nadležnega žida. In res, žid se nekega dne vjame v Zvitovnikove zanjke.

Zvitovnik sedi nekoč v gostilni, ko opazi, da prihaja požrešni žid. »Le počakaj, ptiček,« si misli Zvitovnik. »Danes boš enkrat obsedel.« Nato se vsede v kot in napravi prav čemeran obraz. Žid pride, se vsede k mizi in se začne takoj razgovarjati z Zvitovnikom o vremenu, o pivu, o slabih časih itd. Zvitovnik mu odgovarja kratko in godrnja v enomer zraven.

»Danes si pač z levo nogo vstal,« reče žid, »ker si tako čemeran in siten. Kaj pa ti je? Ali potrebuješ denarja?«

Zvitovnik se zareži nad židom, rekoč: »Pojdi, spaka! Mir hočem! Od tebe ne zahtevam ničesar.«

»Ali sem ti že kdaj kaj storil, da se tako huduješ nad menoj,« začne zopet žid. »Povej mi vzrok svoje žalosti in nevolje, znabiti ti morem pomagati. Jaz sem sicer žid, pa pošten. Sem že mnogim pomagal v vsaki sili. Saj imam tudi jaz srce v prsah, kakor vsak kristjan.«

»No ja,« mrči Zvitovnik, »to mora človeka že jeziti. Konj mi je poginil, tele sem moral zaklati, krompir so mi pokradli, hlapi in dekle mi delajo sitnost za sitnostjo, žena mi boleha . . .«

»Kaj pa se toliko mučiš,« mu poseže žid v besedo. »Otrok nimaš, za koga se torej toliko trudiš? Prodaj posestvo, pa bo konec jeze in žalosti! Plačam ti drago, kakor noben drugi.« In zdaj prisede nadležni žid k Zvitovniku in mu govori celo uro na srce. Kmet se drži junaško. Počasi se Zvitovniku razvedri lice, kar žid smatra kot dobro znamenje.

Končno reče naš kmet: »Prav imaš, žid. Zakaj bi se jaz ubijal zastoj. Prodaj mi svoje posestvo, pa to ti povem, dobro ga moraš plačati. Le pomisli, tako posestvo, kakor je imam jaz: lepe njive in dobri travniki, nova hiša in pa ta živina, ki jo imam, to je že nekaj vredno. Poslušaj enkrat,« nadaljuje Zvitovnik in napravi prav neumen obraz, »jaz imam rad kaj posebnega! Dam ti svoje posestvo, če mi plačaš za vsako živo stvar, ki je moja lastnina, 20 vinarjev. Polja in poslopja dobiš potem povrh.«

Židu se razjasni lice. »To je kupčija,« si misli, »tega neumnega kmeta bom enkrat pošteno namazal. Le hitro skleni pogodbo, preden ta kmečki neumnež začne računati.«

»Čudna kupčija to,« reče žid Zvitovniku »Tega menda resno ne nameravaš.«

»Zakaj ne,« odvrne Zvitovnik in se dela neumnega kolikor more. »To je moja dobra, premišljena volja.«

»Pa uši, bolh, mišij, muh, polžev, stenic in druge golazni ne smeš šteti,« odgovarja žid.

»Gotovo ne,« pravi Zvitovnik. »To grdobijo dobiš vso navrh. Štela bova samo živalice, ki prinašajo korist. Izmed teh živalic pa ne smeš nobene izvzeti. In štelo se bo natančno.«

»Da, da,« pritruje žid, »koristne živali bova čisto natančno štela in zaračunila.«

»Velike in male, stare in mlade,« še doda kmet, »sploh vse, kar daje kako korist. Seveda tudi golobi se natančno preštejejo,« še dostavi Zvitovnik, da bi ukanil žida.

»Naj bo,« odgovori žid. »In zdaj greva k notarju, da napraviva pismeno pogodbo.«

»Dobro!« odvrne kmet, »pa 2000 kron mora vsak od naju poprej položiti kot jamščino. Kateri izmed naju odstopi od pogodbe, izgubi 2000 kron.«

»Velja!« zakriči žid ves vesel in mu udari v roko. Se isti dan gresta k notarju. Žid se trudi, da bi pogodbo dobro in varno naredil. Notar se kar čudizredni kupčiji in svari Zvitovnika, naj si celo stvar še dobro premisli: »Pazi, Zvitovnik; ne zaupaj preveč židu! Glej, da te ne ukane!« Pa zvit kmet ostane pri svojem, rekoč: »Ne bojte se! Le pomislite, koliko živine imam na svojem posestvu!«

Današnji številki je priložena „Božična priloga“.

dne 8. dec. so prenesli svet s svojimi sklepi. Seveda ne z vsemi, kajti nekateri morajo iz političnih cizrov ostati začasno „tajni“. Mi naše mlade rojake v njih lastnem interesu opozorimo, da bi najbolje za nje, da tudi ostali sklepi ostanejo njih sladka tajnost na samo začasno, ampak za vedno, če so taki. kakoršni so objavljeni glede nemščine na ljudskih šolah. Kar se tiče učnega jezika v ljudskih šolah, nemških šol po Slovenskem, utrakvističnih šol, je stališče „Nar. stranke“ pravilno. Obžalovati pa moramo, da čitamo v „Nar. listu“, glasilo „Narodne stranke“, sledeče stavke: „V ostalem pa narodna stranka v učenju nemščine nikakor ni nasprotna, ampak izraža svoje mnenje, da je dobro, ako se v primerani obliki ugodi ljudstvu glede želje, da se otroci naučijo tudi nemškega jezika.“ „Narodna stranka“ izjavlja na podlagi izjav izkušenih strokovnjakov, da se po sedaj za slovenske šole na Štajerskem veljavnem učnem načrtu in učnem redu slovenski otroci v slovenskih šolah lahko do osmega šolskega leta naučijo nemščino popolnoma (!), ako se nemški jezik od tretjega šolskega leta naprej poučuje po novem tako zvanem analitičnem načinu na podlagi Schreiner-Bezjakovih vadnic.“ Ako bi bilo to res, da bi se mogli slovenski otroci v ljudski šoli popolnoma naučiti nemščine, rešeno bi bilo marsikatero vprašanje na Sp. Štajerskem, tako na pr. vprašanje o slovenski narodnosti, (čez 50 let bi ne bilo od nas ne duha ne sluha), rešeno bi bilo vprašanje glede učnega jezika na srednjih šolah po Slovenskem in glede naiverze. Slovenski učni jezik na srednjih šolah je v sedajnih razmerah le neka bergla, a jako potrebna bergla, ki postane pa nepotrebna, kakor hitro bodo znali učenci ljudske šole nočem reči popolnoma, ampak le deloma nemški. Slavna komisija je brzkone tudi sama čutila, kaka nevarnost preti slovenski narodnosti, ko bi se otroci v ljudski šoli popolnoma nemški naučili. Pravi namreč: Z geslom „več nemščine“ mora iti tudi vzporedno klic „več narodne zavesti in več narodnega pouca“. Ti gospodje zahtevajo tedaj od priprostega ljudstva narodno zavest in narodni ponos, ko ga vendar sami niti trobice nimajo, sicer bi ne bilo mogoče, da bi bili take predloge stavili.

Mi ostanemo mirni, ker prav dobro vemo, da se slovenski otroci v ljudski šoli ne more nemščine popolnoma naučiti, niti po analitični niti po kaki drugi metodi. Toliko poznamo tudi mi razmere. Mi nismo proti temu, da se tudi nemščina uči v ljudskih šolah. A obsoditi moramo Nar. stranko, ki priprosto ljudstvo s takimi obljubami mami ter tako podpira težnje „Štajerske“ stranke. In to bi naj bili narodni voditelji? Kako pogumno in možato je bilo še lanskega leta postopanje dr. Hrašoveca v Žalcu, ko je javno in jasno in odkrito povedal, kako stališče morajo narodni Slovenci vseh stanov zavzemati glede na poduk in odgojo v naših šolah. In naši mladi?!

Politični ogled.

Državni zbor je po 14 dnevem odmoru zadnji ponedeljek zopet začel zborovati, da reši začasni proračun za prvo polovico prihodnjega leta. Toda predlog za proračun je bil zastavljen z mnogimi nujnimi predlogi in še le v terek so je posredilo vladi, da je naredila pot proračunu. Toda bolj kakor na poslansko zbornico, obračajo se sedaj vseh oči na gospodarsko zbornico, katera se še vedno

Zvitovnik in žid položita vsak 2000 kron kot jamščino. Na to gresta na Zvitovnikovo posestvo šest koristne živali. Kmalu se je cela reč preračunila. »40 konjev 2 K; 60 glav goveje živine je 12 K; 400 ovac je 80 K; 80 kokoši je 16 K; 150 rac je 30 K; 200 golobov je 40 K; vse skupaj zneso 180 kron,« kriči zmagoslavno žid. Zvitovnik se dela obupnega ter se praska za ušesi.

»Posestvo je moje! Posestvo je moje!« se raduje žid in skače po sobi. Zvitovnica se začne jokati; zdelo se ji je, da je njen mož napravil vendarle neumnost. In ko je videla skakajočega in juckajočega žida, je bila v svojem prepričanju še bolj potrjena. Zato je jokala vedno bolj in bolj. Začela je že grdega žida prositi, naj je vendar ne odžene od hiše in iz posestva, naj vzame rajši položeneh 2000 kron. Pa žid noče o tem ničesar slišati. Smeji se in se norčuje: »Takemu neumnemu kmečkemu oslu se čisto prav zgodi. Zakaj se ni učil misliti in računati.« Ko se Zvitovnica vedno bolj joče in jadikuje, obljubi požrešni žid, da hoče izplačati 400 kron mesto 180 kron, več pa vinarja ne.

brani sprejeti splošno in enako volilno pravico. Danes v četrtek se bo odločila usoda volilne pravice v gosposki zbornici. Kakor se sliši, bo ljubljanski škof Jaglič govoril za splošno in enako volilno pravico ter ugovarjal proti temu, kakor da bi bilo versko stališče edino le za množinsko volilno pravico mogoče.

Deželni zbor štajerski bo sklican bržčas za dne 27. t. m. na tridnevno zasedanje, da reši začasni proračun in da izvoli deželnega odbornika namesto ministra Deršatija. — Slovenski poslanci se, kakor slišimo, snidejo dne 27. t. m. ob 9. uri predpoldan na klubovo posvetovanje.

Za slovenske pravice na Koroškem. Dr. Ploj se je v državnem zboru pritožil, da na železnični progi Svetnavas—Borovlje na postajah Podgora in Borovlje ni slovenskih napisov.

Poljedeljsko ministrstvo. Za sekcijnega šefa v poljedeljskem ministrstvu je imenovan Vencel vitez Zaleski, dvorni svetnik pri namestaji v Galiciji.

Katoliška cerkev na Francoskem. Strast oslepi posameznega človeka, strastno sovraštvo oslepi tudi cele vlade, da pozabijo vse, kar nas uči zgodovina in skušnja tisočletij. Francoski prostozidarji, smrtni sovražniki katoliške cerkve, so sklenili zatreti katoliško cerkev. Dobili so v svoje roke državno krmilo ter v zadnjih letih začeli izdajati postavo na postavu zoper katol. cerkev. Redovnike in redovnice, te najbolj požrtvovalne francoske domoljube, so pognali v tujino ter pograbili samostane in njihovo imetje. Računali so prej narodu, koliko sto milijonov denarja bo s tem pridobil: pri dražbenih prodajah pa so razmetali vse tako, da včasih ni ostalo niti par sto frankov, kajti vse je šlo v žepo uradnikov in umazanih spekulantov. Prej so samostani vzdrževali velike šole in bolnišnice, ki niso države ničesar stale: vse to je šlo — ne v last naroda ali države, ampak tuintam po cenitvah in prodajah še s dujski stroški niso bili poravnani. — Pa to ni bilo dovolj. Trebalo je konfiscirati ali pobrati tudi cerkve in njihovo premoženje, duhovnikom pa prepovedati opravljati službo božjo: le če naznanijo vsako opravilo oblasti, kakor se mora naznaniti vsako drugo zborovanje, se sme služba božja vršiti, ako je oblast ne prepove! In ker si država kratkoma prisvoji cerkve in cerkvena poslopja, oziroma jih izroči občinam, morajo škofje in duhovniki zapustiti svoja stanovanja. Katoliška cerkev teh postav očividno ne more sprejeti in pripoznati, ker so proti božjim in naravnim zakonom in proti vesti; zato tudi ne bo naznanjala službe božje in se ne bo umaknila, dokler je s silo ne preženejo. Z dnem 12. t. m. so stopile te postav v veljavo in s tem dnem se je začelo pravo preganjanje kristjanov na Francoskem. Duhovnike, pred vsem škofje tirajo z vojaško silo iz njih stanovanj, po cerkvah se klati poleg policijskih paznikov vsakovrstna drubal, da dela nered, verno ljudstvo pa se zbira krog svoje duhovščine. In tako se danes še ne da reči, kako daleč se bodo te razmere razvijale. Samo eno je gotovo, da čez več ali manj časa se bodo ob Petrovi skali razbile tudi najbolj trde glave njenih sovražnikov in bodo oslabele njihove moči. Francosko ljudstvo pa bo prepozno spoznalo svojo krivdo, da se toliko časa ni zadosti udeleževalo političnega dela, volitev itd. Kajti le vsled te nebriznosti so dobili sovražniki cerkve tako moč in pogum. Ko pa se narod enkrat zave svojih pravic in dolžnosti, pa bo tudi pometel s temi paganskimi maliki na vladnih sedežih!

Zvitovnik se za ta pogajanja med židom in ženo niti ne zmeni. Roke vtakne v žep, gleda skozi okno in mirno žvižga. Čez nekaj časa vzame velik kos žvepla in se igra z njim. »Kaj pa hočeš početi z žveplom?« vpraša konečno žid.

»Čebele bom pomoril,« odvrne mirno Zvitovnik, »drugače jih ne morem šteti.« Žid pri teh besedah osupne in postane trd kakor kamen.

»Koliko panjev imaš,« jeclja dalje žid.

»Samo 150,« pripomni Zvitovnik hudomušno. »In če je v vsakem košu 5000 čebel, potem jih je vsega skupaj 750.000. In za vsako čebelo 20 vinarjev, zneso to 150.000 kron. Zraven se prišteje prejšnjih 180 kron, potem dobim jaz za posestvo 150.180 kron.«

Žid se peni od jeze in kmalu zapusti Zvitovnikovo hišo. Zvitovnik pa stoji pred hišo in se mu smeji. 2000 kron je pretkani žid izgubil in pripadle so Zvitovniku. Ob enem je bil celi okraj rešen nenasitne pijavke, kajti žid jo je takoj odkuril od tam, ne da bi se bil še kdaj zopet prikazal.

Razne novice.

* Cenjenim naročnikom javimo danes veselo vest: „Slov. Gospodar“ bo prihodnje leto izhajal zopet v mnogo večji obliki, kot dosedaj, bo tiskan na boljšem papirju, in ko tiskarna v par tednih dobi nove stroje, bo tudi tisk sam veliko lepši in prijetnejši. Storili bomo vse, da bomo cenj. naročnike z listom zadovoljili. Naročnina pa ostane tudi zanaprej ista, kot doslej.

Da cenj. naročniki lahko brezplačno pošljejo naročnino, t. j. da si prihranijo poštnino, prejmejo z današnjo številko poštne položnice. Da jo bo vsakdo lahko pravilno izpolnil, podamo na prvem mestu med inserati vzorec, kako jo je izpolnil Ivan Malek. Opozarjamo na to, da se na položnici ne sme nič radirati, ampak če je kaj napačnega, prečrtati. Datum mora biti od tega dne, ko se na pošti vplača denar. Kdor nam hoče obenem še kaj pisati, sme to storiti na zadnji strani položnice, kjer je prostor za dopisovanje, samo da mora tam prilepiti znamko za 5 vin. Ker pošljemo položnice vsem naročnikom, prosimo tiste, kateri so naročnino že plačali, da pridobijo vsaj enega naročnika, ki naj porabi poštno položnico. Torej na agitacijo za Vaš kmečki list!

Vesele božične praznike vsem našim prijateljem!
Uredništvo.

* Slov. kmečka zveza. Za ustanovni shod kmečke zveze se delajo že pridno priprave. Kmetje iz vseh strani navdušeno pozdravljajo svojo organizacijo!

* Naš rojak g. Mih. Papež, policijski nadkomisar v Gradcu, je imenovan za policijskega svetnika.

* S šole. Deželni šolski svet je izrekel priznanje v pokoj stopivšemu nadučitelju Matiji Šumer za njegovo dolgoletno plodno delovanje. — Stalno je nastavljena začasno učiteljica gđc. Marija Jurko v Artičah.

* Sejmi na Štajerskem meseca januarja 1907: 2. v Št. Jurju ob južni železnici; pond. po sv. treh kraljih pri Novi cerkvi, v Šmarju blizu Celja; četrto nedeljo po božiču v Marenburgu; 5. konjski sejem v Konjicah; 11. v Planini; 14. pri sv. Filipu v Veračah; 17. v Kapeli pri Brežicah in v Petrovčah; sv. Boštjana dan pri sv. Audražu (pri Ptuj), v Arnužu pri sv. Mohorju (Podčet. kom.), v Bučah in Vrenski gorici; sv. Neže dan na Teharjih; sv. Vincenca dan v Št. Ilju in v Mozirju; sv. Pavla dan v Gomilaici, v Artičah in v Slov. gradu; štirinajst dni pred pustom v Ponikvi; 25. v Studenicah; 29. v Rajhenburgu, v Št. Jarju ob Taboru za živino in blago; 31. v Dobovi. V Celju je vsak prvi ponedeljek v mesecu in v Ptuj vsako prvo in tretjo sredo v mesecu.

* Iz liberalne stranke. Zvedeli smo nekatere zanimivosti o notranjem duševnem razpoloženju nekaterih novih liberalnih strankarjev. Vprašujejo se, zakaj so osnovali pravzaprav novo stranko? Če je hotel dr. Kukovec, dr. Stiker, dr. Karlovšek že dosedaj narodno delati, kdo jim je branil? Politično društvo „Naprej“ je bilo v njihovih rokah, vsa druga društva so jim bila tudi na razpolago, a vendar niso nič storili. Seveda „Posojilnica“ je bila nedostopna. Hoteli so torej postati ne narodni delavci, ampak narodni „voditelji“. Prav ste rekli v zadnje številki, da ima samoljubje in častihlepnost pri ustanovitvi nove stranke velik delež! In ali ni to skrajno žalostno, da se iz osebnih ozirov ruši sloga in mir med štajerskimi Slovenci? Liberalnim strankarjem ni za narodnost, sicer bi ne ravnali tako lahkomišelnost za osebne težnje. To je treba pibiti, da bo zgodovina vedela, kdo je grobkop slovenske narodnosti na Štajerskem.

* Stranka liberalnih učiteljev. Piše se nam: Zelo nas je osupnilo, ko smo čitali, da se je v posebno velikem številu udeležilo učitelstvo ustanovnega shoda liberalne stranke. Slavno učitelstvo ve, da je naše ljudstvo katoliško in da noče nič vedeti o liberalizmu, vključ temu se pridružuje novi liberalni stranki. Za to ni čudo, da je ljudstvo že kar krstilo novo stranko učiteljsko stranko. Mislim, da ne bode vse učitelstvo šlo na limanice nekaterim celjskim „streberjem“, za to je po mojem mnenju boljši naslov: Stranka liberalnih učiteljev. Po njih si hočejo liberalni advokati ustanoviti svojo moč med kmeti!

* Celjska „Domovina“ z dne 14. decembra je neizmerno huda in se krega na vse strani. Zavgovarja na pr. imenovanje g. B. Kuneja revizorjem

Zadružne zveze v Celju, čeravno celo najožji somišljeniki Kunejevi priznavajo, da ni bilo ravno taktično, ako so Kuneja v sedanjem času imenovali, ko se je komaj poleg volilni boj. In istina je in ostane, da si z imenovanjem Kuneja — bodimo odkriti! — Zveza na Štajerskem nikjer ni pridobila zaupanja! No, notica „Domovina“, katera je očitno potekla iz peresa g. Kuneja, da je on postal velik ljubljencec mariborskega lista, je preneuma, da bi se bavili z njo. Mi smo nasproti g. Kuneju vedno nastopali le takrat, kadar se nam je zdelo to neizogibno, nikdar pa se nismo zaletavali vanj iz kake osebe pikrosti, katera nam je sploh neznana. — Nadalje se „Domovina“ huduje nad nami, ker je baje „Zvezna tiskarna“, v kateri se tiska „Domovina“, predmet vsake številke mariborskega „Slov. Gospodarja“. Dovolite nam, gospodje, to je, vsaj prizanesljivo rečeno, vedoma neresnica. Istotaka neresnica je trditve, da hočemo s svojimi noticami o Zvezni tiskarni škodovati Zadružni zvezi, ker je nismo spravljali v prav nobeno zvezo! Mi nismo nikdar zastavili peresa zaradi tega, ker se „Domovina“ tiska v Zvezni tiskarni. Pač pa smo enkrat, in samo enkrat, opozorili slovenske posojilnice, ki imajo svoj denar tudi pri tej tiskarni, da se tiska liberalni „Narodni list“ v tej tiskarni. Nihče si vendar ne da v lastno skledo pljupati, in zakaj bi si dale slovenske posojilnice, naj si bodo na Štajerskem ali Koroškem? Za to rečemo še enkrat, naj store one posojilnice, ki so v „Zvezi slovenskih posojilnic“ in so podprle tiskarno, vsaj ta korak, da njihov denar ne bo več podpiral liberalnega tiska. In to je naša sveta dolžnost! Kaj pa bodo gospodje pozneje tiskali v svoji tiskarni, kadar bodo sami med seboj, to bo seveda njihova skrb in mi se ne bomo več vtikali v njih delokrog.

* „Zadružna zveza v Celju“ se v zadaji „Domovini“ in v sobotnem „Slov. Narodu“ brani, da ni liberalna ne klerikalna. Zato bi si še radi dovolili vprašanje, ali je visoki g. Jošt na ustanovnem shodu liberalne stranke govoril kot ravnatelj Zadružne Zveze ali pa kot zasebna oseba? Gotovo njegov nastop ni bil primeren, da bi pri vseh slovenskih posojilnicah vzbujal posebno zaupanje v nepristranost Zadružne Zveze. Če se ravnatelj Zveze kaže kot odločnega liberalca ter nastopa na strankinih shodih, oprostite nam, to vendar ni vsem posojilnicam vseeno!

* Liberalna stranka v Celju si je izvolila načelnikom častiblepnega in meizkušnega advokatskega koncipienta dr. Kukovca. Že dolgo je bilo znano, da je dr. Kukovec nezadovoljen z vso politiko celjskih prvakov, ker ga niso povsodi posadili na prvo mesto, posebno ker ga niso pustili k Posojilnici zraven. Za to je razbil sedaj slog, da je lahko prišel do svojih samoljubnih ciljev. Ljubzen do posojilnic in do voditeljskih časti, to še ni ljubzen do ljudstva!

* „Narodni list“ ima papeža za puntarja. V zadnji številki piše tako-le: „Boj med cerkvijo in državo na Francoskem se je začel. Dne 11. dec. je stopila postava o ločitvi cerkve od države v veljavo, in ta postava zahteva, da imajo duhovniki, ki hočejo še naprej opravljati bogoslužje, to za eno leto naprej naznaniti. Papež pa je ukazal francoskim duhovnikom, da tega ne smejo storiti in je tako naravnost pozival k punktu proti obstoječim državnim zakonom. Francoska vlada pa bo brezobzirno postavila izvedla, in prepričani smo, da se bode morala končno cerkev ukloniti.“ Dr. Kukovec in Spindler dobro vesta, da cerkev ne more nikdar dovoliti, da bi se kaka država vtikala v njene notranje, popolnoma verske stvari, ker je cerkev kot božja ustanova visoko vzvišane nad vsako človeško napravo; dobro vesta ta dva voditelja „Narodne stranke“, da papež tukaj le po zapovedi božji, da moramo bolj ubogati Boga, kakor človeka, nasprotuje krivični zahtevi francoske vlade, in vendar se ta dva moža s francoskimi prostozidarji vredpenita jeze nad papeževim ukazom. Ves katoliški svet je na papeževi strani, ko tako neustrašeno brani cerkvene pravice, Spindler pa pravi o sv. očetu, da poziva k punktu. Ves katoliški svet ve, da bo zmagala cerkev tudi francoske brezbožnike, ker veruje besedam Kristusovim: „peklenška vrata je ne bodo zmagala“, „Narodni list“ pa poln nevere prorokuje in želi katoliški cerkvi poraz, uklonitev. Ali se more kak list še bolj pregrešiti zoper vero, kakor se je „Narodni list“ v tem slučaju? In vendar ta hinavski list noče biti brezveren! Dr. Kukovec, ako ste mož beseda, sedaj morate izstopiti Vi prvi iz „Narodne stranke“, kakor ste obljubili v Rajhenburgu, ker je Vaš list nesramo napadel papeža in katoliško cerkev.

* Ali naj „Štajerc“ obleče nove blače ali ne? Gospod! „Štajerc“ je zrastel! Prihodnje leto

ga bomo dobili vsak teden; za dovoljno število škandalov smo že poskrbeli, pripravljani smo pa tudi sami napeljati in povzročiti škaandale, pri katerih se bo dalo duhovnike vmes vtakniti; da mu bom tudi jaz pridno dopisoval, se razume samo ob sebi. Gledé zunanje oblike je odločil konzorcij v naglici, ko mene ni bilo zraven, da ostane ista, toda jaz bom še predlagal nekatere male izpremembe. Gori na desni strani stoji, da je uredništvo „Štajerca“ v gledališkem poslopju št. 3.; dostaviti se mora znanprej tudi ulica, in to je „Bismarckova“. Imena „Bismarck“ se nam ni treba več ženirati, saj so naši backi že dovolj dresirani, da gredó za nami povsod. Mislim nadalje, da bi bilo bolj umestno, če bi se list pisal „Steiertz“, ker to bolj kaže naše nemško mišljenje; saj se tudi mi veljaki tako podpisujemo: Ornig, Slawitsch, Sellinschegg, v Celju Petschuch, Jabornegg, in jaz sem le ob času volitev, kadar kandidiram: Bacek, da backi manjše vrste spoznajo svoje sorodstvo z menoj, sicer se pišm Watzegg. — Vas pa, klerikalce, bomo zobali, da bo kaj; zato imamo urednika, ki je že dosti sveta skusil in se kot socialdemokrat tudi naučil rogoviliti. Upamo, da ne bo tako neroden, kakor Zavadil, ki je nekaterekrat vse izdal in tako naš list po nepotrebnem ob „dobro“ ime spravil. — Zoper vero seveda nismo bili in ne bomo, le temu se protivimo, da klerikalni duhovni zahtevajo, naj bi vero kazali tudi zunaj in po njej živeli. Nazadaje bodo res še zahtevali, da bi naši veljaki in dični urednik „Štajerc“ hodili v cerkev in k spovedi! Zato je tudi umevna naša ogorčenost proti Marijinim družbam; res je sicer, da so bolj cerkvene in se v politiko ne mešajo, a s svojim nastopom izživajo svobodomiselnost Štajercijance in šnopšijanarje; sploh opazujemo, da Marijine družbenice „Štajerca“ niti ne spoštujejo, kakor bi se „škalo“. — Tudi proti škofu nismo, da celo sklicujemo se radi na njih, seveda le takrat, kadar nam bolj sodi; iz tega vzroka smo Zavadila odslovili, ker so že najbolj ordinar backi vedeli, da je odstavljen duhoven in se čudili, zakaj tá kliče škofa proti drugim duhovnom na pomoč. — Tako bomo delali, vi pa pišite dalje zoper nas, in če nas bote kdaj napadali in nam očitali lažnivost, nesramnost in druge čednosti, bomo mi kar rekli: „Vi ste lažnivi in nesramni“, in bote osramočeni v oseh vseh pametnih neostriženih backov (klerikalci bi jih namreč ostrigli, če bi jih dobili v oblast). Adijo za danes! Watzegg.

* Ptujski „Štajerc“ razkrinkan od lastnih ljudi! Silna jeza je popadla zdajšnega urednika ptujškega „Štajerca“, ko je izvedel, da je bivši njegov sourednik Zavadil tako laskavo in odkritosrčno govoril o „Štajercu“ in njegovih pristaših. Primerno svoji „oliki“ se sirovo zaganja v poljčanskega župnika, češ, da je ta grdo in podlo lagal, ko je na shodu v Poljčanah raznesel vest, da je imeneval urednik „Štajerca“ svoje naročnike — backe. Po vsem slovenskem svetu je dobro znano, da ni bolj lažnjivega lista kakor je ptujski „Štajerc“; zato si pa misli njegov novi urednik Linhart, socialnimokrač neslavne preteklosti, da so tudi katoliški duhovniki sami lažnjivci. Ker se je še le na poljčanskem shodu izvedelo, kakó sodijo lastni ljudje o „Štajercu“, mislil je Linhart, da je Zavadil kratko pred tem shodom razkrinkal ptujškega „klukeca“, torej ob času, ko že ni več opravljal imenitne službe njegovega urednika. Zató povemo njemu in njegovim prijateljem, da je Zavadil že davno poprej, ko je bil še sourednik „Štajerca“, ne samo v Poljčanah, ampak tudi drugod resnico govoril „Štajercu“ in njegovih pristaših. Tudi je bil ob takih prilikah izvanredno trezen in čisto iz lastnega nagiba, ne da bi ga bil kedo izpraševal, povedal svoje mnenje o „Štajercu“. Torej ni on nobenega katoliškega duhovnika vlekel za nos, prav pa je vlekel za nos iz svojega brloga na svitel dan ustanovitelje in izdajatelje lažnjivega ptujškega lista. Odkritosrčno nam je povedal, da so „Štajercijanci“ sami „backi“, češ vsak pameten človek, ki ni padel na glavo, lahko spozna lažnjivost in hinavščino ptujškega „Štajerca“, samo „Štajercijanci“ so tako zabiti in neumi, da tega ne spoznajo; so pač — backi! Ker Zavadil gotovo izvrstno pozna svojega bivšega „backa“ ptujškega „Štajerca“, povemo še več njegovih izrekov, katere mikakor mi storil v pijanosti, kakor se tolaži zdajšnji urednik Linhart; sicer pa bi tudi v tem slučaju ne bilo dvomiti, da je govoril iz popolnega prepričanja, saj pravimo: in vino veritas — v vinu je resnica! Popolnoma trezen in ne da bi ga bil kdo vprašal je rekel pred pričami: „Mi moramo v „Štajercu“ včasih tudi „pobožno“ pisati, sicer bi kmetov ne mogli več slepariti!“ Zdej veš slovenski kmet iz ust bivšega urednika Štajercovega, zakaj primaša „Štajerc“ od časa do časa takó hinavsko pobožne uvodne

članke; ne znabiti zató, da te želi ohraniti vernega in pobožnega, o ne! ampak da te s takimi članki slepari, da bi ti tem rajše verjel, kar piše lažnjivega o katoliških duhovnikih in posvetnih tvojih resničnih prijateljih in voditeljih! „Škofa ne napadamo iz politike“, takó je nadalje izjavil Zavadil, češ, ako škofa ne napadamo, ampak ga še hvalimo, bodo naši bralci rajše verjeli naše laži o duhovnikih. Glejte zvitega ptujškega „kljukca!“ O priložnosti bodemo še našeli več izrekov Zavadilovih, ki le potrjujejo resnico, da so naši slovenski katoliški časopisi vaelej prav sodili ptujškega „Štajerca“. Ta list je res pravi lisjak, ki za nos vodi svoje „backe“, da bi jih odtujil slovenskemu katoliškemu narodu, ter jih pogнал v žrelo nesavitljivemu cholemu nemčurstvu in neznačajnemu brezverstvu!

* Popravek. V članku zadnje številke „O draginji mesa“ se mora glasiti zadnji stavek tretjega odstavka: Vsakomur bo jasno, da za par srednjih volov, ako jih hočeš rediti, ne zadostuje skoro 70 kg. krme na dan.

Mariborski okraj.

na „Cigani“, šaloigra v treh dejanjih. Spisal I. Dolinar. V nedeljo, dne 16. t. m. je nrinedila „Čitalnica“ z društvom „Maribor“ igro „Cigani“, katero igrajo v zadnjem času povsod na Slovenskem. Velika dvorana je bila natlačeno polna; ljudstva prihaja v Maribor od vseh strani zlasti k novim igram; to dejstvo pač najbolj pričá, kako velikega pomena so gledališke igre posebno v Mariboru. Te ne zabavajo samo, temveč so lepo vzgojevalno sredstvo. Ravno zaradi tega je pač priporočati požrtvovalnim režiserjem, da zbirajo vedno le take igre, ki dosežejo svoj namen. Režiserju in članom gledališkega odseka gre najiskrnejša hvala in čast, da delajo s tako požrtvovalnostjo in marljivostjo ob meji v tem smislu. To delo vsakdo cení dovolj, zlasti pa mi, ki vemo, koliko truda stane i prireditelja i posamezne igralce, predno se vprizori večja, zlasti nova igra. — Vendar so to javni nastopi; kar se pa vrši v javnosti, se sme kritikovati. Radi kritike naj se pa kar ne prestrašijo in žalijo. Zakaj ocena hoče doseči le kaj dobrega. To je pač jasno, da smejo zahtevati ljudje, ki pridejo v najhujši zimi iz daljnih krajev kakor od Pohorja, iz polja dol do Poljčan, da imajo pravega vžitka. — Igro „Cigani“ so hvalili povsod; mi smo prepričani, da se ne bo udomačila na naših odrih. Sestava igre je dovršena, to se sme trditi, vzeti jo moramo, kakoršna je: šaloigra. Vendar ima takšne tehnične hibe, da je ne morejo vprizarjati diletantje, če se še tako trudijo. Šaloigra nam podaja pač lepe značaje posameznih oseb, toda v skupnosti se precej otemne značaji; ne pridejo dovolj na površje. To bi ne oviralo toliko celote, ker ima pisatelj šaloigre še druga sredstva, ki popolnujejo take pomanjkljivosti. Ker ni treba dramskega konflikta v teh igrah, se mora vendar igri podati smer, ki zavozla dejanje in tudi razvozla v pravem trenutku zagonetke. Umetnost takih iger obstoji v tem, da z raznimi nasprotji in nesporazumljenjem delujočih oseh vpliva na gledalca in vzbuja zanimanje; zato so najbolj primerni intriganti, ki pa morajo biti dovolj izraziti značaji. V tej igri so to ravno pogrša; pisatelj je to sam najbolj čutil, kar sklepamo iz tega, da naravnost namigne avskultantu, da prav krepko zakriči večkrat odvetniku, da je intrigant. S tem pač opozarja poslušalce najbolj na vrsto intrigantskih šaloiger, kar bi pa morali posneti iz igre same, če so značaji popolni. — Tu pa tam predolgi pogovori, ki postanejo dolgočasni, oslabijo vpliv marsikaterih zares dobrih, sarkastičnih dovtipov, dasi je mnogo teh, ki so preveč polzki (trivialni) in niso za naše občinstvo; sodili bi bolj za velikomestni orfej. Sodnijske razmere naše so kaj dobro karikirane, zlasti nemško uradovanje. Koliko je takih sodnih uradnikov, ki jim je le za „avanzma“. Sodni sluga je pravi prototip teh velikih gospodov nasproti kmečkemu ljudstvu, toda iz poprejsne dobe, sedaj se jih najde le malo, ki bi se trkali na prsi, rekoč: „Ig uad der ger rešpaktor hobn bešlosez, bemer šon mohn“. Ponesrečena je na vsak način persiflaža „Rokovajačev“; ideja je sicer dobra, toda ni jasna; navadno ljudstvo, posebno pa naše, ne more razumeti pravega smisla. Ravno temu ljudstvu pa je na vsak način namenjena ta igra, zakaj le tu najdejo odmev razni dovtipi cele igre. Cvetana in Cvetan najbrže smešita ljubljanske igralce, česar pa drugi kraji ne morejo prav razumeti. Se veš bi se dalo navesti, toda prostor ne dopušča. Igra se bo pač težko udomačila, treba jo bo še piliti, dostavljati in ertati. Igralo se je dobro, nekateri celo prav dobro. Avskultant je izvršil svojo ulogo jako

popoljmo. Ravno tako je dopadla Anica Puc s svojim nastopom. Peter Break je najhvaležnejši objekt na našem odru, če le samo nastopi, se že vsi smejejo in režijo. Juro Brajdič je edna najboljših moči, le tu pa tam pade iz naravnega tira in pretirava nekoliko, no, to pa storijo tudi drugi; še celo Brenku je vedno premalo smeha na galeriji, hoče ga še več, vedno doseže svoj namen. Dr. Paceka bi želeli zopet videti v večjih ulogah. Cvetan in Cvetana, posebno pa druga, sta jo dobro pogodila, saj sta vendar člana slovenske drame. Tudi sodnik, respektor, doktor in gostilničarka, zlasti ciganke so se dobro uživali v svoje vloge. Samo treba bo, da zopet oštejejo nekateri gospodje šepetavca, ker jim je pretiho všepetaval, da mi šlo tu pa tam preveč gladko naprej. No, pa tudi ti nedostatki bodo izostali. Želim le, da bi se pokazali ti požrtvovalni igralci vsako nedeljo na odru; oni imajo zares pravo rodoljubno delo med obmejnimi podravskimi Slovenci. Kritika jih pa naj le navdušuje, ker hoče le pospeševati, ne pa podirati. Prepričani smo, da nam ne bode budomušni Peter več pel kuplejev: „Blamira lahko vsak se—e—e, ki v kritiki nima prakse—e—e“, temveč bo zakrožil to-le: „To ve se, da blamira vsak se—e—e, ki v pevanju kupletov nima prakse—e—e“.

Maribor. Dne 11. t. m. je umrla gospa Katarina Moskon, žena finančnega nadpaznika, v 40. letu svoje starosti. — Tajnik užitniškega društva Avgust Prelog se je dne 12. t. m. ustrelil. Poneveril je društvu 2700 K. — Na južnem kolodvoru je zapeljal tovorni vlak na napačni tir, ki je zaprt z zastajo. Ob tej zastaji se je lokomotiva skoraj pokonci postavila. Pri tem se je seveda močno poškodovala. Od uslužbencev je samo kurjač malo poškodovan in razbitih je nekaj vozov.

m Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru je nameravala prirediti dne 19. decembra otročičem društvenega otročjega vrta v zavodu č. šolskih sester slovesno božičnico. Ker se pa širi bolj in bolj nalezljiva škrlatinka pri otrocih, je prepovedal mestni svet vsako slovesno prireditev. Otroci so se sicer zbrali in dve odbornici podružnice sta razdelili darila; stariši in zunanji otroci pa se niso smeli udeležiti. Dobrotniki podružnice so darovali za božičnico 354 K. Od te svote se je oddalo mariborskemu društvenemu vrtcu 140 K, narodni šoli na Mnti 60 K in 154 K mariborski dijaški kuhinji. Vsem dobrotnikom najsrčnejša zahvala!

m Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: Uspeh licitiranja smedke pri večerni zabavi pri Sv. Tomažu blizu Ormoža 7 K 80 v., neki dobrotnik, poslal g. nadučit Lassbacher 25 K, Hebar, župnik 6 K, Zacherl, učitelj 2 K, nabralo se je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 14 K, klub 50 K, dr. Korošec, poslanec 10 K, ormoška posojilnica 30 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati! Obenem prosimo nove podpore, kajti blagajna je prazna in vendar bi se moralo 60 obedov na dan pripraviti.

m. Delo v vinogradih je sneg prekinil. Letos je bila letina slaba vsled raznih uim, tako da so se komaj pokrili stroški pridelovanja. Upamo, da bo dal Bog drugo leto boljše. Treba bo pridno zatirati trne sovrastnike, katerim smo z umnim obdelovanjem kos n. pr. raznim živalicam, glivicam, ter slabi zemlji. Poglavitno bo seveda gnojiti in vestno opravljati razna dela. Nov nasad dobro vspeva, le da je ceneje, če sam daš cepiti divjake, ko so se ti že ukoreninili, kakor pa da drago kupuješ preležane sajenke, ki se še prijeti morejo. Venk križ je tudi, da ni vselej vestnih delavcev dobiti, čeprav se prirejajo razni tečaji. Kdor ga napravi, dostikrat gleda, da bi brž postal kak oskrbnik, dela pa se izogiblje. Vinogradnik.

m. Slov. izobraževalno društvo pri Sv. Jakobu v Slov. goricah ima na Štefanovo, t. j. dne 26. decembra t. l., svoj ustanovni in I. občni zbor pri M. Peklarju ob 3. uri pop. Razlože se pravila, sprejemajo udje ter izvoli društveni odbor. Določi se udnina rednih članov, ki imajo tudi pravico staviti predloge in glasovati. Potem bo prista zabava z božičnico in skioptikom. Vsi prijatelji bodočega društva se vabijo k obilni udeležbi. Pravila so že cd oblasti potrjena.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Za župana je izvoljen veleposestnik Anton Šantl iz Spod. Jakobskega dola. Grega Škof je padel z županskega stolca.

Ptujski okraj.

p. Meretinci in Malavas. Naš državni poslanec dvorni svetnik Ploj je v državnem zboru sprožil vprašanje, zakaj da se stanje zemljiških knjig glede takozvanih skupnih posestev v naših občinah ne spravi v soglasje z dejstvenim posestnim stanjem.

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Rojak misijonar gosp. Horvat imel je tukaj zlato sv. mašo l. 1884; preč. g. kan. Meško l. 1897, a 7. okt. t. l. veleč. g. Fr. Repič, umirovljen župnik v Gradišaku, odkoder smo ga prav slovesno peljali na šestih vozičkih spremljajoči duhovniki, obč. predstojništvo in svatice med pokanjem topičev in veličastnim zvonjenjem k župnijski cerkvi, kjer je z vidnim veseljem obilno vernikov pričakovalo gospoda zlatomašnika. Da je bil Gradišak na predvečer razsvetljen in okinčan, na potu in pri cerkvi vse okusno ozaljšano, imajo zaslugo in hvalo sosedje in dekleta Marijine družbe, katere so tudi belo oblečene k slovesnosti pripomogle. Mil. g. prošt ptujski, prihodnji zlatomašnik, pa so imeli izvrsten in primeren govor. Zlatomašnik je kaj krepko zapel Te Deum! Živel! — Zlata poroka Simona in Uršule Toplak, obče spoštovanega veleposestnika v Mosteh, vršila se je doma 25. nov. na željo in veliko veselje hvaležnih štirih simov in treh hčer, ter 19 vnukov in vnuke z milostnim dovoljenjem prečast. knezoškofijstva; v cerkvi pa so zjutraj njih otroci in vnuke sv. obhajilo v ta namen darovali. Slavn. ves Mostje bila je spet svatovsko oblečena, zlasti Toplakov dom krasno olepšan. Tu se je videlo, kako močna je vez ljubezni v kršč. hišah med skrbnimi stariši in njihovimi hvaležnimi otroci — zato smo vsi želeli: še biserno poroko!

p. Sv. Bolfank v Slov. gor. Grdo me je napadel nek dopisna v 8. številu liberalnega „Narodnega lista“. Med drugim mi očita, da sem jaz in neka fina gospica pripravila naše kat. slov. izobraževalno društvo ob ves kredit, kakor pravi, je to pokazala zadnja veselica. To je grda laž. Naše društvo, katero v omenjenem listu naziva samo kot bralno društvo, ker ga morda zaradi svoje liberalne duše ni mogel zapisati s pravim naslovom, še smiraj dobro napreduje, kar ga bode v oči in morda ima več honorarja na razpolago, kakor ti dopisna. Bodejo te naše veselice v oči, ker potvojem duhu in mišljenju so ti preklerikalne, da, kakor se vidi, si popolnoma prestopil v oni tažor, ki hoče zasejati razpor med naše pošteno slovensko ljudstvo, ki mu hoče vzeti vero, ki mu hoče vzeti mili materni jezik. Prav pravi narodni pregovor: „gliha vkup štriba“. Fini gospodični, kakor jo nazivaš v omenjenem listu, pa svetuješ, naj pusti vodstvo društva spretnejšim rokam. A povem ti, da imamo dovolj razumnih, narodno katoliško mislečih zavednih mož in fantov, ki imajo vodstvo društva v rokah, in da ženske v tem oziru, kakor ti misliš in govoriš, niso ničesar zapovedovale in če tudi bi, bi gotovo bolj razumno vodile društvo, kakor pa ti s svojimi liberalnimi nazori. Če bi društvo ne uspevalo, smelo upam trditi, da bi bil kriv ti dopisun s svojim hujskanjem, s katerimi skušaš društvo ugonobiti. Kar pa se mene tiče, pa ti povem, da dokler me bodo blatili takšni listi, kakor je „Narodni list“, vem, da še bodem zmiraj zvest sin matere Slovenije, da še bodem zmiraj katoliško narodnega prepričanja. Tebi pa svetujem, pometaj prej pred svojim pragom, potem še pred drugim. C. Kos.

p. Sv. Miklavž pri Ormožu. 6. decembra t. l. je bil za župljane sv. Miklavža vesel in časten dan. Obhajal se ni samo god farnega patrona, ampak ob enem tudi izredna slovesnost blagoslovljenja popravljene in na novo slikane hiše božje. Slikarji sta lično in okusno izvršila brata Franc in Janko Horvat iz Gornje Radgone. Čast in hvala vsem dobrim faranom, ki so gnotno pomagali, da se je moglo izvršiti to Bogu dopadljivo delo. Hvala pa tudi vsem gospodom duhovnikom iz dekanije, ki so vas ta dan s svojim obiskom počastili; zlasti pa č. g. dekanu, ki so se vkljub svojemu žalibog rahlemu zdravju tako daleč potrudili, da so nam blagoslovili našo hišo božjo ter nas na prižnici s tako lepimi in spodbudnimi besedami razveselili. Bog naj z nebeškim blagoslovom vsem tisočero povrne!

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. V četrtek 12. t. m. je dobil naš zvonik nov, oziroma prelit zvon. Počil je namreč eden izmed zvonov in bila je nevarnost, da se celi spodnji del zvona popolnoma odtrga in poruši oboke v zvoniku. Ker so vsi zvonovi zavarovani pri „Riunione Adriatica“, se je nezgoda takoj naznanila zavarovalnici. In dotična zavarovalnica je dala na

lastne stroške spraviti zvon iz zvonika v ljubljansko livarno zvonov. Zvon je bil prelit, a radi lepše harmonije se mu je dalo nekoliko na njegovi teži. Sedaj tehta 503,5 kg. V sredini od zunaj nosi podobno svetega škofa Martina. Na nasprotni strani je znamka tvrdke: Maks Samassa, Labaci. Nr. 3289. Spodaj na robu ima napis: Moje ime je Martin. Vlit sem bil 1689, prelit 1906 za župnika-dekana Martina Jurkoviča. — Zavarovalnica, ki je dala zvon prelit, ga je tudi na lastne stroške zopet spravila na njegovo prejšnje mesto.

I Štiridesetletnica učiteljska v Mrkopalju. Mnogoletni naročnik „Slov. Gosp.“, g. Franjo Sinko, rodom od Sv. Jarija ob Ščavnici, nadučitelj v Mrkopalju na Hrvaškem, obhajal je novembra tri štiridesetletnice, na nreč: kot učitelj, samostalen učitelj in organist, ker tamkaj mora postavno biti nadučitelj organist. Priljubljenemu, za šolo velezaslužnemu gospodu napravili so hvaležni tržani in občani za vse prav častno slovesnost ter s tem pokazali, da vejo visoko ceniti svoje zaslužne moče, četudi je slavljensec iz Slov. Štajerja. Sava! — B. di omenjeno, da so lani tudi dično proslavili našega rojaka gosp. gima. profesorja Mijo Vambergar, Jurjevčana, v Karlovcu kot 25 let delavnega učitelja stenografije na Hrvaškem! Živio! Še več Jurjevčanov in drugih slovenskih slaviah mož uspešno deluje pri Jagoslavanah — bli bi dobro njih hvalevredno delovanje obelodaniti. Na svidenje!

I Cven pri Ljutomeru. Na prizadevanje poslanca dr. Ploja dobimo kmalu lastno pošto. S tem se izpolni dolgoletna vroča želja naše občine.

I Čudne razmere. V nedeljo dne 9. grudnia t. l. popoldne sklicalo je politično društvo za ljutomerski in gorjaderadganski okraj političen shod v Ljutomeru, da bi se posvetovali o raznih važnih stvareh, kakor n. pr.: o volitvah v okrajni zastop ljutomerski, o vožnji z avtomobili in dr. Povabilo je tudi drž. poslanca dr. Korošca, da poroča o svojem delovanju v zbornici, da sliši želje in zahteve svojih volilcev, da nam pojasni marsikaj nerazumljivega. Vsak trezno misleč in pameten človek mora pač vesel pozdraviti tak shod in se ga tudi vdeležiti. Pa nekaj čudnega, rekel bil skoraj nezaslišanega se je pri tem zgodilo. Ravno v nedeljo 9. grudnia, ko se je imel vršiti shod, bilo je pri Sv. Križu po ranem sv. opravilu na javnem trgu oklicano sledeče: Obč. predstojništvo v Vučji vesi naznanja vsem svojim somišljenikom, naj se nikar ne udeležijo shoda, ker to baje drugega nič ni kakor begati ljudstvo in delati med njim zmešnjavo, toraj „pesek v oči“. No, to ga imate! Ako društvo skliče shod, da se obravnavajo važne stvari, ako pride poslanec, da se predstavi svojim volilcem in poroča o svojem delovanju, se s tem bega ljudstvo in dela zmešnjavo ter meče „pesek v oči“. To je velika „modrost“ vučanskega obč. predstojništva. Pa kaj pravim predstojništva, saj v predstojništvo spada župan in oba svetovalca, česar pa morebiti „visoko učeni“ župan vučanski ne ve, ker je bil na oklicu sam podpisan. Zato pa je bil prvi obč. svetovalec nad tem silno ogorčen in razžaljen, ter hoče poučiti župana, kaj je obč. predstojništvo. Kajti on je pameten mož in odločno obsoja tako nesmiselno dejanje. Gotovo pa ima pri tej stvari velike zasluge drugi obč. svetnik. Ta dva „veleuma“ sta prva pristaša nove liberalne „narodne stranke“, katere namen je: Rušiti slogu med štajerskimi Slovenci, netiti bratomorni prepir med njimi, zaničevati njih versko prepričanje ter črniti in sovražiti duhovnike. In to imenitno delo sta naša moža jako častno začela, ko sta skovala tako duhovit oklic na ljudstvo, da bi ga obvarovala zmešnjave. Pa ljudstvo si ni dalo nič dopovedati, ter se je v kljub temu in še pri slabem vremenu v jako obilnem številu udeležilo shoda ter stem pokazalo svoje zaupanje do društva pa tudi g. drž. poslancu.

I Nesreča z avtomobilom. Poslanec dr. Korošec je dne 17. t. m. stavil na ministra notranjih zadev sledečo interpelacijo: Dne 5. t. m. se je pripetila na okrajni cesti Ljutomer—Št. Jurij ob Ščavnici strašna nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev. Okrajni glavar Rainer se je peljal v spremstvu davčnega inšpektorja Kloditscha, okrajnega sodnika Daxata in davkarja Dullerja v svojem avtomobilu proti Št. Juriju. Pri Ključarovcih pripeljal se je nasproti posestnik Anton Šagaj s svojim dvovprežnim vozom. Kmet je stopil pred konje, da jih drži, vendar so se konji avtomobila tako zbali, da so se vspeli po konci in oje je vdarilo s tako silo kmeta ob čelo, da mu je razbilo črepijo in da je padel mrtev na tla. Kdo da je kriv te nesreče, o tem sta dve vesti med ljudmi. Okrajni glavar Rainer in njegovi tovariši pravijo, da so se pravočasno ustavili z avtomobilom; nato je kmet stopil pred konje in jih je prosil, naj se peljejo mimo, da se

konji navadijo na avtomobil. Drugi ljudje, ki so celo stvar od daleč slučajno opazovali, pa pravijo, da je okrajni glavar s svojim avtomobilom še le obstal, ko se je mesreča že zgodila. Ponesrečeni kmet Anton Sagaj je bil vdovec in zapusti tri nepreskrbljene croke, od katerih sta dva še mladoletna. — Vožnja z avtomobili po Ljutomerskem okraju zahteva mnogo previdnosti, ker so steze ozke občinske in okrajne ceste. Ta nesreča je povzročila med kmečkim prebivalstvom veliko razburjenje, zato vprašajo podpisani: 1. Ali hoče nj. ekselencija to zadevo natančno preiskati. 2. Ali hoče skrbeti, da dobi družina ponesrečenega odškodnino in se za njo potrebno skrbi?

1. Sv. Križ pri Ljutomeru. Ob priliki glav. zborovanja tukajšnje čebelarke podružnice dne 16. t. m. v šoli predaval je g. predsednik Toma Pušenjak v poljudni besedi v čebelarjenju v tekočem letu, o prezimovanju in polaganju čebel; primerjal reformatorično delovanje čebelarjevmojstrov dr. J. Dzierzona in A. Janša; na to prebere potrjena pravila. Udov bilo je v tem tek. letu 1906 — 35 —; dohodkov 70 K in troškov 67 3/2 K. — V odbor so zopet voljeni gg.: Toma Pušenjak, nadučitelj na Cvenu, predsednikom; Martin Kolar, posestnik iz Logarovec, podpredsednikom; Anton Herzog, nadučitelj pri Sv. Križu, tajnikom; Jernej Slana, posestnik v Iljaševcih, blagajnikom in Fran Vrbojak, posestnik iz Iljaševce, odbornikom in zastopnikom v osred. obč. zbor.

Slovenjegraški okraj.

s Šmartno pri Slovenjgradcu. Dne 30. t. m. bude v narodni gostilni g. Ferdo Kaca predaval g. potovalni učitelj Martin Jelovšek o osnovi biko-rejskih zadrug in o svinjereji. Kmetje, pridite mnogoštevilno. — Pasji kontumac nam dela mnogo preglavice. Ker psa navadno ne tirajo pred sodišče, mora ta pot storiti vsak gospodar, čegar pes si upa za par minut na zrak brez nagobčnika.

s Remšnik. Začenši z novim letom baje dobimo vsak dan pošto iz Marnberga. To bo za nas velika dobrota; dosedaj smo jo dobivali samo dvakrat na teden. — V našem kraju je dobro ljudstvo, samo premalo je probnjeno, da bi skrbelo za svojo izobrazbo, ki je vendar dandanes vsakomur potrebna, kot ribi voda. Sedaj v dolgih zimskih večerih bi bilo pač prijetno, če bi v vsaki hiši kaj lepega brali. Po drugih krajih imajo v vsaki hiši časopis, ki jim krati dolge zimske večere. Iz časopisov se izve marsikaj novega, kar se godi po svetu. Zato pa si naročite, kmetje, Vaš vrli kmečki list „Slovenski Gospodar“ ali pa vsaj „Naš Dom“.

Konjiški okraj.

k Vitanje. „Hans“ Rupnik — na nekih kletnih vratih v Špitaliču beremo iz boljnih časov Janko Rupnik — nadučitelj tukajšnje slov. šole, se je 8. dec. udeležil šulferajnske agitacije, kjer ga seveda na noben način ni bilo treba. Nemaškutarjem, njegovim prijateljem, nikakor ni šlo v glavo, kako da je on še ud Mohorjeve družbe. In kaj stori „narodni“ Hans. On vzame ultranemško karto in naznani slavni družbi sv. Mohorja svoj izstop. Gosp. Hans, ali Vam ni pamet povedala, da itak niste več ud, če ne plačate udnine? Pa Hans Rupnik sam je bil za to izjavo preslab; prisostovati so mu morali kot priče trije posilnemoi in ena zagrizena Nemka, ki je že sita slovenskih grošev. — Konjiški kmetje, vi pa si dobro zapomnite, da deluje pri tej šulferajnski agitaciji isti „Karl Jaklin“, ki hoče z Vašo pomočjo postati načelnik okrajnega zastopa, pa kakor kak Kočvar baranta in razprodaja šulferajnske karte. Ta „Karl“ zna le tedaj „windisch“, če se gre za kako čast ali pa za kak dobiček, sicer je pa najzagrizenejši sovražnik vsemu, kar je slovensko.

k Zreče. Zvedeli smo, da se je pred kratkim ustanovila posojilnica rajfajzenovka na Prihovi. Kakor znano, deluje v konjiškem okraju že več takih denarnih zavodov, ki so pač našemu ljudstvu za gospodarsko samopomoč najbolj primerai. Menimo, da bi bilo prilično ustanoviti kaj takega tudi za našo in sosednjo straniško občino. Ne bilo bi napačno, če bi se naši merodajni možje kmalu lotili tega dela.

k Vest o celjski narodni stranki. Narodna stranka „čistih“ stopa v življenje tudi pri nas. Glavna „komandanta“ te stranke dr. Vekoslav Kukevec in Vekoslav Spindler sta poiskala po vseh 26 okrajih, v katere sta razdelila Slovensko Štajersko, zvestih zaupnikov, ter jim poslala naročila, da prejkoprej povsod sestavijo okrajne odbore. Za

naš okraj sta za to delo izbrana Rozinov visokošolec iz Loč in dr. Rudolfov neizogibni koncipijent, katerega čisto narodno srce je ob zadnji državnozbornski volitvi zaželelo, da bi proti našemu kmečkemu, slovenskemu in katoliškemu poslancu zmagal če že ne liberalni Rebek, pa vsaj glasoviti štajercijanec orhovski Bračko. — Naročeno jima je, kakor se govori, najpozneje v 14 dneh dobiti sedem „razumnih mož iz vseh stanov“ za odbor našemu okraju. Radovedni smo, kdo se bo dal izbrati v vrsto teh „sedmerih razumnikov“; če bomo kaj zvedeli o tem, bomo že o priliki povedali.

Celjski okraj.

c Loka pri Zidanemmostu. Zelo redek slučaj se je pripetil v vasi Račici. Umril je namreč kmet Janez Sikole 14. decembra in še ne po preteku 24 ur žena njegova Marjeta. Pred 20 leti ste umrli v enem dnevu mati in hči, oziroma prva žena ter mati umrlega. Zapuščata tri žalujoče sine in dve hčeri. N. v m. p.!

c Vojnik. Oskrbnik tukajšnje hiralnice J. Temmerl je prestavljen na hiralnico v Rottemann. Na njegovo mesto pa pride Karol Hoch, kancelist v mariborski bolnišnici.

c Laško. V laškem okraju je zapovedan pasji kontumac. — Dne 7. t. m. smo dobili v Laškem trgu električno razsvetljavo.

c Ljubno O novem altarju se nam še sledeče poroča: Delo je prevzel znani mojster I. Vurnik v Radovljici na Goreskjem ter ga tako izvršil, da si je pridobil priznanje vseh, ki si pridejo ogledovat mojsterski izdelek. Narejena je altar iz raznovrstnega mramorja, čegar barve se lepo strinjajo v harmonično celoto. Posebno pozornost vzbuja bogati nastavek z dvema kerubinoma, ki delata čast imenovanemu mojstru kot njegovo izvirno delo. Dragocena, z zlatimi okraski opremljena vratica za tabernakelj je napravil na občno zadovoljnost pasar K. Kager v Celju. Altar je prava dika župnijski cerkvi, kojo je tudi prav okusno preslikal Fr. Horvat iz Radgone. Slednji kakor tudi zgoraj imenovana so s tem pokazali, da ne vživajo zastoj mnogostranskega priznanja, ter da so res vsega priporočila vredni. Celo delo je stalo okoli 8000 K. — Velika svota lepo priča o požrtvovalnosti ljubenskih domačinov, kakor tudi o neutrdljivem prazdevanju vlč. gosp. župnika J. Dekortija, ki je vsako priložnost porabil in v nemal svoje župljane, da postavijo najsvetejšemu primerno stanovanje, sebi pa nemaljši spomenik, ki bo še poznim vankom hvaležna priča njihovega globokega verskega prepričanja in gorečnosti za čast božjo.

c Novacerkev pri Celju. Čebelarški shod bo dne 30. decembra ob 9. uri zjutraj, na katerem bode predaval g. Ivan Jurančič, pot. učitelj. Predavanje bo trajalo 1 1/2 ure, in potem bode ustanovitev podružnice. Na moge, slovenski čebelarji, poprimimo se te koristne panoge gospodarstva. Torej na svidenje — zum zum!

Narodno gospodarstvo.

Ugodni pojavi glede kmetijskega združništva.

Gmoten prospeh ljudstva biti mora vsakemu človekoljubu iskrena želja, cilj delovanja. Le gmotno sigurno stališče je siguren temelj vsakojakemu drugemu razvoju. Naše ljudstvo je po pretežni večini kmetijsko. Te večine ne bode noben razumni človek namenil prelevljati, ostati mora kmetijska, a napredovati mora v tej svoji struji, doseči v njej pravi smoter. Vkljub pesimizmu nekaterih more kmetovalec tudi dandanes obstati, ima mnogo sredstev, pred vsem v svojem stanu napredovati, se do gmotne neodvisnosti, do blagostanja pospeti. Treba bo obče z znanstvenimi pridobitki skušaje prav izkoriščati. To zmožnost pridobilo si je naše ljudstvo že precej. Do izkoriščanja v tem razmerju, kakor bi bilo želeto, pa ni v obče še prišlo, ponajveč, ker so glavna ovira današnje gmotne razmere. Pridelovalni činitelji kmetijstva so narava, delo in kapital. Toda z činitelji treba prav in razumno obraiti, potem bode kaj. Do sedaj se je naš kmet preveč le na delo zanašal, kapitala mu je v obče manjkalo ali ga pa ni prav obrnil, naravo je pa premalo poznal. V novejši dobi je pa z veseljem opazovati, da se ta glavna ovira manjša. Omejili so jo mali denarni zavodi ljudstva samega. Rajfajzenov duh, ki je v svoji domačiji osrečil že mnogo ljudi, sega sedaj tudi našemu ljudstvu pod pazduho. Čedalje več teh zavodov imajo, čedalje živahneje žive. Kot opazovalec po

Spodnji Štajerski moram z veseljem potrditi, da se čedalje bolj razpršujejo megle, ki so ovirale razgled v boljšo bodočnost našega ljudstva. Tudi kmetu je mogoče na stotero načinov denar z lepim dobičkom obračati.

Omenim naj tu le, da ima na pr. kmetovalec v umni porabi umetnih gnojil priliki, denar celo z večjim dobičkom nego z 10% obrniti. Mnogo kmetov je to že davno uvidelo. Med željo in uresničenjem so se pa urivale velike ovire. Volja je bila tu, a nabavljanje iz daljave imelo je za posameznika svoje težave, ali ni bilo ravno tedaj, kadar je bilo treba, potrebnega denarja itd. Pomanjkanje denarja je večinoma pečina, ob kateri se večkrat najlepši načrti razbijejo. Res je, da ima posestnik, ki še količkaj životari, le še razmeroma primereca kredit. Ta kredit pa se izrablja rad do skrajnosti. Vzrokov, zakaj, pa je dovolj. Sedaj pa posežejo Ra. fajzenovke vmes. Nekateri gospodarskih zadrug so začele nabavljati umetna gnojila za svoje ude na debelo. To robo dajejo pa istim mesto gotovine kot posojilo. Tako pa stvar naenkrat drugo lice dobi. To posojilo v robi, na pr. v umetnih gnojilih, je zelo dobičkonosno. Če prevzame kmet v robi na pr. 100 K, bode lahko potem, hitro ko mu je roba meada že 100 kron dobička vrgla, svojih 6 kron obresti pogrešal. Postal je novodobni gospodar, ki ima prihodnost, ki svoj kredit najbolje obrne. Rajfajzenovka ima torej dalekosegajoč smoter, če svoje stališče prav, in sicer z narodno gospodarskega pa tudi s pristno kmetijsko tehničnega in gospodarskega stališča zastopa. Naj se jih sanje kolikor več toliko bolje. Naj se osnujejo od enega ali drugega, da le prav pridno. Že začetek pravega, ne samo denarnega, temveč tudi kmetijsko-tehničnega delovanja obeta največjega vspaha. Kako ogromna svota teh vspehov se lahko nabere, če se stvar še naprej razvija. Priti more tudi naš kmet na stališče, kakoršno je dandanes ono zavidano stališče kmetov drugih držav. Da se le tudi v kmetijskem gospodarstvu najvažnejši činitelj, kapital, nekako pod nadzorstvom in neposrednim vplivom, kakor je to pri Rajfajzenovih blagajnah, po možnosti prav obrne, otvorili se bodo kmetom veliki novi viri dohodkov. J. Belle.

„Zadružna zveza“ v Ljubljani je imela v prvem poletju 1906 vlog 6 219 748 K 06 v, izplačanih kreditov 6 003 269 K 38 v, stanje deležev 152 346 K. Skupni promet je znašal 20 466 498 K 04 v.

Podučni tečaj o združništvu. Vsled sklepa načelstva zadružne zveze v Ljubljani vrši se od 15. do 19. januarja 1907 podučni tečaj za čimtelje zvezinih zadrug v Ljubljani. Določil se je ta čas, ker je posebno pripraven za kmetovalce. Načelstvo je pa še tudi uvaževalo, da pričnejo zadruga v januarju s zaključevanjem računov. Pri tečaju se bode podučevalo v prvi vrsti zadružno knjigovodstvo s posebnim ozirom na zaključevanje računov, na sestavo računskih zaključkov, predavalo se pa bode tudi o drugih važnih zadružnih predmetih n. pr. o obdajenju zadrug, o zadružnem pravu, o snovanju zadrug itd. itd. Pozivljajo se vse zadruga „zveze“, da se tečaja vdeležijo; i. s. v prvi vrsti po onih osebah, ki vodijo posle in knjige. Naznanijo do 25. decembra t. l., koliko oseb in katere da pošljejo k podučnemu tečaju. V prihodnji številki priobčimo natančen vspered in vse druge podrobnosti.

Sestanek mlekarških zadrug in razstava masla. V „Zadružni zvezi“ v Ljubljani včlanjenih je že čez 40 mlekarških zadrug. Uvaževaje važnost mlekarškega združništva, sklenilo je zvezino načelstvo, da se priredi v pondeljek, dne 14. jan. 1907 sestanek mlekarških zadrug in s tem v zvezi razstava masla. Na sestanku bodo strokovnjaki predavali o mlekarškem zadružništvu, o mlekarškem poslovanju, o živinoreji, o mlečni trgovini itd. itd. Razstava masla pa ima namen, podati splošno sliko o napredku v izdelovanju masla, ob enem pa poduk za mlekarje. Razstava mora biti zadrugam v spodnjo, da izdelujejo res maslo, s kojim moremo na svetovnem trgu konkurirati. Za razstavo vpošlje vsaka zadruga 1/2 kg masla i. s. v škatljici, katero dobi od „zveze“. Mlekarške zadruga prejmejo v kratkem tudi vprašalno polo, katero naj natančno izpolnijo ter jo ob enem z maslom dopošljejo zvezi. Natančni vspered in vse podrobnosti priobčimo v prihodnji številki. Prošijo se vse mlekarške zadruga, da do 25. decembra 1906 sprodajo zvezi, koga pošljejo k sestanku; na vsak način naj pošlje vsaka zadruga tudi svojega mlekarja.

Razstava zadružnih vin. V celem okolišču zadružne „Zveze“ ima vinoreja za gospodarstvo velikanski pomen. Tudi zadružništvo je vpoštevalo pomen vinoreje. V „Zvezi“ v Ljubljani je včlanjenih že lepo število vinorejskih zadrug. Poslovanje vinorejskih zadrug je jako težavno; one morajo pre-

magati mnogo velikih težkoč. Vse imajo namen, da spravijo v denar vinski pridelek svojih članov. Da se izpeljava tega namena pospeši, sklenilo je zvezino načelstvo, da se priredi razstava zadružnih vin, ki bi se naj vršila prilikom razstave masla oz. podčnega tečaja. Zveza se je obrnila radi tega že na vse včlanjene zadrage, katere prosi, da vsaj do 25. decembra 1906 odgovorijo. Na podlagi teh odgovorov priobčimo v prihodnji številki natančni spored in vse podrobnosti. Skrbelo se bo, da zvejo za razstavo gostilničarji in drugi vinski odjemalci.

Zaradi draginje mesa. Torej ministrstvo se vendar ozira na zahteve naših kmečkih poslancev! Ni dovolilo, da se odprejo meje, ampak storilo je korake, da se bo naša avstrijska živina in meso bolj po ceni na železnicah prevažala. Državne železnice so znižale tarife za polovico. Posebne olajšave se upeljejo za majhne pošiljkatve mesa. Dobro, našim kmetom take vožne olajšave ne bodo nič škodile, ampak radovedni smo, ali bodo sedaj mesarji znižali cene mesu ali ne?

Književnost.

Dom in Svet. Bralna društva in vsakega, ki zmore toliko denarja, opozarjamo na naš krasen slovenski leposlovni list „Dom in Svet“. Naročnina znaša za celo leto 9 kron, za dijake 7 kron. Zanimive povesti, poučne razprave, ocenjevanje slovenske in slovaške književnosti ter mnogoštevilne lepe slike dičijo ta priporočbe vredni slovenski družinski list. Drugo leto dobi list zopet večjo elegantno obliko in najfinjši ilustracijski papir.

„Na ples!“ Ta knjižica, ki je pisana za prijatelje in sovražnike plesa, je sedaj izšla v drugem natisu. Cena ji je 30 vin. in se naj naroči v uredništvu „Družinskega Prijatelja“ v Trstu (Via S. Francesco d' Asissi št. 15, I. nad.)

Najnovejše novice.

b Videm. Na god sv. Lucije je blagoslovil dekan Franc Černenšek kapelico v Resi nad Vidmom. Po blagoslovljenju se je takoj darovala sv. maša v čast sv. Jožefu, ki je ob enem patron te kapelice.

b Kapela pri Brežicah. Tukaj je umrl posestnik Josip Cizel po kratki bolezni v 80. letu svoje starosti. N. v m. p.!

b Žetale pri Vidmu. Tukaj se otvori na novega leta posojilnica Rajfaizenovka za župnije: Žetale, Sromlje, Artiče in za krajno obč. Križe

(brežiški okraj). Uradni dan bo vsako nedeljo po popoldnevem cerkvenem opravilu. Vloge se bodo obrestovale z 4 1/2%, posojila pa dajala za 5 1/2%.

Misljinje. Poštar Posch je prestavljen v Ljubno na Gornjem Štajerskem.

Promocija. Včeraj je bil promoviran v Gradcu č. g. Avgust Stegenšek, profesor v bogoslovju, za doktorja modroslovja. Častitamo!

Prem. knezoškof lavantinski ekselenca dr. Mihael Napotnik se je podal včeraj na Dunaj k seji gosposke zbornice.

Umrl je v Studenih pri Mariboru upokojeni učitelj Žnudir. N. v m. p.!

V Rajhenburgu je umrl gosp. Makso Ivanec, posestnik, brat pokojnega dekana v Šmarji, oče g. kapelana v Čadramljah. Svetila mu večna luč!

Društvena naznanila.

V Gotovljah se priredi v nedeljo dne 30. decembra t. l. božična veselica z gledališko predstavo „Kmet Herod“ in „Srečno novo leto“. Natančnejši vspeled sledi.

Bralno društvo v Družmirju priredi 26. grudnia po večernicah občno zborovanje z navadnim vspeledom.

Gornja Radgona. Na Štefanovo priredi kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni po večernicah v gostilni g. Skerleca veselico, pri kateri se uprizorita igri: „Bratranec“, burka v enem dejanju, ter „Dobro došli! Kdaj pojedete domov?“, burka v enem dejanju. Na vspeledu je tudi tamburanje in petje. Velike udeležbe pričakuje odbor.

Gasilno društvo v Cezanjevcih priredi na Štefanovo t. j. 26. t. m. v gostilni g. Ivana Vaupotiča v Ljutomeru tombolo. Čisti dohodek je v nakup gasilnega orodja. Začetek ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi načelnništvo.

Lehen pri Ribnici. V četrtek, 27. grudnia t. l. ob 7. uri zvečer priredi podružnica Lehen družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani svojim članom zabavni večer in sicer „Gregorčičev večer“ s petjem, govorom, tamburanjem in zabavo. Da se ga zavedni domačini in okoličani udeležijo, na tem niti ni dvoma. Eno uro poprej ima podružnica svoj občni zbor s sled čim vspeledom: 1.) Poročilo tajnika. 2.) Poročilo blagajnika. 3.) Volitev novega odbora.

Št. Jurij ob juž. žel. Podružnica slovenskega čeb-larskega društva za Spodnji Štajer v Št. Jurju ob južni žel. zboruje v nedeljo dne 23. grudnia t. l. ob pol 4. uri popoldan z običajnim vspeledom pri Dobovišek. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kmet. bralno društvo na Polensaku ima 23. dec. ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih svoj občni zbor. Vspeled: Razna poročila, odobritev računov za 1906. leto, sprejem udov in volitev odbora.

Moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trbovljah priredita občni zbor dne 1. prosinca 1907 ob 4. uri popoldan pri g. Rošu v Hrastniku. Tam se istodobno vrši božičnica ter otvoritev otroškega vrta v prisotnosti družbinoga prvemestnika mons. Zupana. Ker bo ta zavod velikega pomena v narodnem, umskem in nravnem oziru, zato je želeli obilne udeležbe iz Trbovelj.

Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju priredi veselico z uprizoritvijo velike narodne igre „Deseti brat“ v nedeljo dne 30. t. m. v gostilni g. Hauptmana. Za-

četek ob 4. uri popoldne K mnogobrojni udeležbi vabi vsa- cega, kakor tudi sosedna bralna društva — odbor.

V Rušah priredi bralno društvo dne 26. t. m. (na Štefanovo) veselico v gostilni gosp. Antona Novaka. Začetek ob 6. uri zvečer. Na vspeledu je petje in gledališka predstava.

„Slovensko pevsko društvo s sedežem v Ptuj“ priredi na Silvestrov večer t. l. v „Narodnem domu“ v Ptuj majhen pevski in godbeni koncert. P. n. čast pevke in pevce, posebno v Ptuj in okolici bivajoči, se tem potom najljubnjeje vabijo k polnoštevilni udeležbi pevskih vaj, v torek in četrtek ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo ob pol 2. uri popoldan.

Braslovče. Telovadno društvo „Odssek Žalskega Sokola v Braslovčah“ priredi dne 26. grudnia t. l. v gostilniških prostorih gosp. Cimpermana na Polzeli veselico s srečolovom in tamburanjem. Iz prijaznosti sodelujeta „Pevsko društvo in tamburaški zbor Braslovče“.

Za Žičkarjevi spomenik je daroval č. g. Maks Ašič, kaplan, 10 K. — Žičkarjevi spomenik je že postavljen; izdelal ga je kamnosek Toman v Ljubljani iz švedskega granita. Spomenik, postavitev in zajamčena ohranitev groba stane 593 K 6 vin. Ker se je za spomenik nabralo 693 K 6 vin., je preostalo 100 K, od katerih dobi polovico kat. podporno društvo v Celju, ki je delo nepozabnega Žičkarja, polovico pa družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Podružnica slov. čeb. društva pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju ima na praznik sv. Štefana 26. t. m. popoldan ob 3. uri svoj občni zbor v Finžgerjevi gostilni.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Mohorjani so darovali za družbo sv. Cirila in Metoda 28 K 70 vin.

Bralno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. goricah priredi dne 26. decembra, na praznik sv. Štefana, po večernicah v šolskih prostorih običajno veselico s šalobjno „Garcio Morena“ in s petjem. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Listnica uredništva.

Kapela: Brez podpisa — v koši — Ptuj: Bomo se informirali, za danes itak prepozno. — Rečica, Ponikva, Sv. Tamaž pri Ormožu: Za to številko prepozno! — Dobrna pri Celju: Prihodnjic! — Gočova: Pristržna hvala za članek. Porabimo prihodnjic. Prosimo še večkrat kaj enakega. Pozdrave!

Tržne cene

v Mariboru od 15. decembra do 20. decembra 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	—	—	—
rž		14	—	—	—
ječmen		16	—	—	—
oves		16	—	—	—
koruza		15	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		17	—	—	—
zeno		4	80	—	—
slama		4	80	—	—
1 kg					
fišola		—	30	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	62	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		2	40	—	—
špeh, svež		1	44	—	—
zelje, kislo		—	32	—	—
repa, kisla		—	20	—	—
1 lit.					
mleko		—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ „ kislá		—	84	—	—
100 glav					
zelje		8	—	—	—
1 kom.					
jajce		—	10	—	—

Loterijske številke.

Dne 15. decembra.

Gradec	9	76	32	11	29
Dunaj	72	33	15	45	74

Vzorec za izpolnitev poštne položnice.

Prejemnica	Položnica	Vpisnica
o vlogu cd K <u>4</u> h <u>—</u> t. j.	vlog K <u>4</u> h <u>—</u>	vlg K <u>4</u> h <u>—</u>
kron <u>štiri</u>	vplačan po <u>Ivan Malek</u>	vplačan po <u>Ivan Malek</u>
	<u>posestnik</u>	<u>Rožnem dolu, p. Brezje</u>
	<u>Rožnemdolu</u>	
	<u>pošta Brezje</u>	
št. 25 010	na račun št. 25.010	Račun št. 25.010
Imetnik računa:	dne <u>30. decembra</u> 190 <u>6</u> .	
„Tiskarna sv. Cirila“		
Maribor.		

Slovenci! Ne pozabite „Dij. kuhinj“!

Jožef Kolarič
mizarski mojster, Maribor
Franc Jožefova cesta št. 9 v lastni hiši
absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju,
se priporoča slav. občinstvu in čast. duhovščini v izdelovanje vseh mizarskih izdelkov za poslopja, pohištva in oprave za sobe in prodajalne
ter vsako delo pri šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in pri- prostega izdelka. — Načrti in proračuni zastoj. 488 10

Slovenci!
Spominjajte se ob raznih prilikah naše dične, prepotrebne šolske družbe sv. Cirila in Metoda!
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Štefan Kaufmann,
trgovec z železnino v Radgoni 595 8
priporoča svojo veliko zalogo
lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX 772 (1—1)

Oznanilo.

Zaradi sklepanja računov bode pisarna za stranke zaprta
od Božiča 1906 do sv. Treh kraljev 1907.
Le hranilne vloge se izplačujejo in prejemajo, V Ptuj, dne 17. decembra 1906.
Hranilno in posojilno društvo (Posojilnica) v Ptuj. 756 (1—1)

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu se naznani, da bode Gornje-savinjska posojilnica v Mozirju obrestovala vloge po 1. prosinca 1907 naprej
po 4 1/2%
posojila pa bo dajala
po 5 1/2%
Odbor.

Vsaka beseda
stane 2 v.Najmanjša
objava 45 v.**MALA OZNANILA**

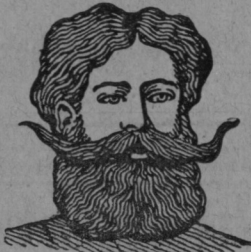
Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.Večkr. objava
pe dogovora.

Ti inserati se sprejemajo samo proti predplačilu. Pri vprašanih na upravištvu se mora pridjati znamka za odgovor.

Štampiljeiz kavčuka, modele za pred-
tiskarije, izdeluje po ceni
Karol Karner, zlatar in gra-
ver v Mariboru, Gosposka
ulica št. 15. (11-10)

Pozor, kmetje in fantje! V
moji lekarniški praksi, katero izvrš-
ujem že 25 let, se mi je posrečilo sča-
soma iz-
najti sred-
stvo za
rast brk,
las, proti
izpadanju
las in za
odstrani-
tev prhlja
(luskina) na
glavi, to je
Kapilor
št. I. Cena
franko na
vsako pošto: 1 lončič 3 K 60 v,
2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči
samo od mene. Naslov je: P. Jurišič,
lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar
se pošlje naprej ali s poštним po-
vzetjem. 635 11

Vsake vrste debila od 4 metre
dolžine kupim za najvišjo ceno na
mestu lesnega skladišča ali kolodvora
v Mariboru. Na to opozarjam posest-
nike, ki ne morejo dobiti daljših debel
iz svojih gozdov. Janez Špes, lastnik
žage, Maribor. 18-10

Prodajalica, poštna, resna ter
primerno močna, slovenštine in deloma
nemščine v govoru in pisavi ter nekaj
šivanja večša, se takoj sprejme v
trgovino z mešanim blagom na deteli.
Ponudbe pod M. Zinauer, Sv. Jakob v
Slov. gorici-h. 759 (2-2)

Novozidana hiša s 3 stanovanji,
2 kuhinjama, z vodovod, pripravna za
vsako obrt, zraven velik vrt za sočivje
in poslopje za gospodarsko obrt, je
na prodaj. Naslov: Jože Novšak, bri-
vec, Maribor, Franc Jožefova ulica 5.
750 (4-3)

Hiša, 9 let davka prosta, 3 stano-
vanja, 3 kuhinje, 2 podstrešni sobi in
klet. Nese na mesec 42 kron najemnine
in je zraven gospodarsko poslopje,
vodnjak, vrt za zelenjavo, tudi lepa
njava, ki meri 1080 kvadratnih sež-
njev, je zaradi preselitve na prodaj
za 7400 kron. Lastnik Fr. Neudauer
v Zgornjih Poberžah, Dammgasse 219
pri Mariboru. 703 (2-2)

Mečen lončarski učenc se
sprejme pri Jožefu Matjaž, lončarju
v Mozirju. 704 (3-2)

Išče se **oženjen majer** z 2 ali
3 delavnimi močmi v bližini Maribora.
Naslov pri upravištvu. 758 (2-2)

Sodarskoga učenca sprejme
I an Klemenak, sodar v Mozirju,
Štajersko. 754 (3-2)

Znano po oeni se kupi vse rezno
blago, zgotovljene obleke in perilo v
vsaki velikosti pri Adolfu Wesiak,
Maribor, Dravska ulica 4. 608 9

Napravljam harmonike z naj-
boljšimi jeklenimi glasovi: hromatične,
dunajsko hromatične in polhromatične.
Izdelujem tudi tri- in štirivrstne, zelo
glasne in trpežne harmonike, boljše kot
v Gradcu, a za 10 do 20 kron ceneje.
Nadalje delam klavirharmonike na
prvi prijemek kakor pri orgljah, tako
da lahko na nje igra vsak g. organist
brez truda. — Franc Bukšek, izdelov-
atelj harmonik na Bregu pri Ptujju
(Štajersko). 769 (1-1)

Pomočnika in dva učenca
sprejem. Pomočnik mora znati mi-
zarsko fino delo pri izdelovanju har-
monik in ga vzamem takoj. Učenca
pa se naj oglasita do novega leta.
Dobro je, če sta se že nekaj mizarstva
učila. Franc Bukšek, izdelovatelj har-
monik na Bregu pri Ptujju (Štajersko).
770 (1-1)

Iščem posojila do 5000 kron na
2. stopinjo za branilnico, vključiti na
veliko posestvo Podgradec št. 1, na
katerem se izkaže, da je posojilo varno.
Posestvo je bilo sodnijsko cenjeno na
27.852 K 72 vin. Posojilo se bi pla-
čevalo nazaj vsako leto od 600 K do
1000 K s 6 procent. obrestmi. Naslov
pri upravištvu. 771 (1-1)

Za cerkvena dela kakor izde-
lovanje altarjev, tabernakelnov, božjih
grobov itd. vsake vrste, popraviljanje
oziroma predelovanje istih, s čistim,
trpežnim pozlačenjem in likanje se pri-
poroča veleč. cerkvenim predstojnikom
pozlatar in kipar Matej Horvatič v
Študenih pri Mariboru, Bezirksstrasse
47 v novi hiši gosp. Zupančiča. Pri-
znalna pisma o delu so na vpogled.
774 (3-1)

Drdrače, harcer-kanarčke,
krasno oranžnobarvne, v Ustju s I. pri-
znanjem odlikovane, priporoča p. n.
ljubitelj, kojim je poleg prijetnega
petja tudi lepota ptic všeč, po 12, 16
in 20 K na 8 dni poskus, Iv. E. Weixl,
žlahtni kanarčki in tičjeklajni prepa-
rati v Mariboru, Zofije trg 3. 775 (1-1)

Lep glasovir z močnim, lepim
glasom, modern, se prav po ceni prodaj.
Josip Tarin, Ruše, kolodvor. 763 (2-1)

Prostovoljna prodaja dveh
posestev in sicer: Prvo v Mari-
boru, Jožefova cesta št. 29, meri 1200
sežnjev, obsega pohištvu z 10. stano-
vanji, ki neso na mesec 120 K, in vrt,
kateri je porabiti za vrtnarijo ali te-
sarski prostor, in drugo posestvo v
Jelovcu ob Dravi, meri 14 oralov, ob-
sega zidano hišno in zidano gospodarsko
poslopje, sadonosnik, travnike, njive,
pašnike, vinograd in 30 let rastoč gost
smrekov les, 4 oralov. Cena prav pri-
merna. Natančneje se zve pri lastniku
v Mariboru, Domgasse št. 8. Mihael
Szakovič. 767 (3-1)

Novozidana enonadstropna
hiša na lepi solčni legi, 25 minut
od glavnega trga, s 6 sobami, 4 ku-
hinjami, lepim vrtom za sočivje in
sadje, zraven poslopje za gospodarsko
orodje, se zaradi boleznitaj prodaj.
Oberrotweinerstrasse 68, I. nadstropje,
4. vrata — pri Mariboru. 767 (1-1)

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katero iz-
vršujem že čez 25 let, posrečilo se mi
je, iznajti
najboljše
sredstvo za
rast las,
to je Ka-
pilor št. II.
Isti deluje,
da postane-
jo lasi
gosti, dolgi
in odstra-
njuje prhlj-
aj luskine
na glavi.

Cena (franko na vsako pošto) je: 1
lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba,
da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da
se naroči samo od mene pod naslovom:
P. Jurišič, lekarnar, Pakrac, Slavonija.
Denar se pošlje naprej ali s poštним
povzetjem. 635 11

**Za mesarje in gostilni-
čarje! Zelo ugodna
priložnost!**

Zraven šole na najlepšem pro-
storu Sv. Jurja ob Ščavnici stoječa
enonadstropna hiša z gostilno, mesarijo
in prodajo tobaka, h kateri spada še
druga hiša, v kateri je sedaj poštni
urad, velika lepa ledenica za približno
100 voz leda ter klavnica za živino.
Gospodarsko poslopje, svinjak z 10
hlevi, velik lep vrt za sočivje in blizu
1 oral lepega sadonosnika, nadalje
20 oralov zemlje (njiv, travnika in
gozda, 11 oralov v enem kosu). Lep
vinograd, pri katerem je lepa zidana
hiša, hlevi za živino itd., vse z opeko
krito, 1 oral trte, 1 1/2 orala sadono-
nika in pol orala njive, lega jugoza-
hodna, mlin ob Ščavnici ob veliki cesti
v Okoslavcih na štiri tečaje z prešo
za olje, h kateremu spada tudi lep
travnik, je pod zelo ugodnimi pogoji
na prodaj.

Cena in pogoji se izvedo pri po-
sestnici **Mar. Trstenjak**, gostil-
ničarki in veleposestnici pri Sv. Juriju
ob Ščavnici. 726 (5-4)

Kuverte

priporoča

**tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.****Dražbeni oklic.**

Od c. kr. okrajne sodnije v Ljutomeru se na-
znanja: Na prošnjo gospoda dr. Teodorja Jäger, odvet-
nika v Lipnici, kot zastopnika Lujize Presterl v za-
puščini po dr. Ivanu Farkaš s tusodnim sklepom z dne
9. nov. 1906 opr. št. ^{A 126/5}_{27/5} na dan 18. dec. 1906
določena javna dražba zemljišča vl. št. 42 krajne ob-
čine Ljutomer, ki sestoji iz stanovanlišča in gospo-
darskega poslopja h. št. 65/66 s škednjem (stavb. par-
celi 78 in 49) in vrtno parcele 397, se ne bo vršila,
ampak se določi za isto dan na

14. januarja 1907 predpoldan ob pol 11. uri
s tem, da se poprejšnja izklicna cena po 26.500 kron
in poprejšnji dodatki pridržijo.

C. kr. okrajna sodnija Ljutomer I. odd.,
773 (1-1) dne 12. decembra 1906.

Ali že veste? kje se
kupijo
škapulirji

**svetega Duha, Srca Jezusovega,
Brezmadežnega Spočetja, Kar-
melske Matere božje.**

Po nizki ceni jih prodaja:

**trgovina Cirilove tiskarne,
Maribor, koroška cesta 5.**

Tamkaj se dobijo tudi: podobice, rožni
:: venci in vsakovrstne svetinje ::

**Vsaka slovenska gospodinja rabi samo
slovensko cikorijo**
v korist družbe sv. Cirila in Metoda,
katero izdeluje in prodaja „Prva jugoslovanska
tovarna za kavine surogate v Ljubljani“.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

XXXX sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zava-
XXXX rovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju
XXXX za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter po-
XXXX streže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema
XXXX zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih,
XXXX kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.
XXXX Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. XXXX

Glavno poverjeništvu za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor. 14 24-22

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške želodčne kapljice

Pakraške želodčne kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, bolesti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, izganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo zoper bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni kmečki in meščanski hiši. Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu št. 100
Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 40
36 stekleničic (3 ducati) 12 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel:

Se rabi s prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, boletinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih katarih. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenici 3 K 40 v 4 originalne steklenice 5 K 90 v
6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja.

Prosimo, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 620 20

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Razglednice

in

voščila

prodaja na drobno in debelo zelo po ceni

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Marijine kapljice.

Te kapljice se rabijo za vse notranje in zunanje bolezni — to je do sedaj najbolje hišno zdravilo, ki izvrstno deluje in pomaga v mnogih boleznih. Osobito deluje izvrstno proti protinu (gihtu), reumatizmu, bodanju, trganju, glavobolu, zobobolu, prsobolu, kašlju, prehlajenju, sušici, jetrni in bubrežni bolezni, želodčni in črevesni bolezni, napihavanju, grču, zgagi, proti bljuvanju itd. Krepi živce in telo, torej neobhodno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem

Delujejo izvrstno in zanesljivo. — Dobra in ugodna okusa so, tako, da jih vsak rad vzame in tudi otroci.

Cena je franko na vsako pošto: 765 (10-2)
12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60
36 stekleničic (3 ducate) 12 K 40.

Manje od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Prosimo, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu, Pakrac, Slavonija.

Vsem posestnikom vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodnje spomlad več tisoč suho cepljenih trt na prodaj različnih, dobrih vrst, na Ripario Portalis, Rupestris montikolo in Solonis, cepljene na Laški rilček, Zlatnino, Šipon rumeni, Burgundec beli, Zeleničič, Muškati in Traminec itd.

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene; cena je za 1000 komadov 160 kron.

Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenin in ključev. — Vse trte smejo se izvažati in pošiljati le v okužene občine.

Znane in zanesljive posestnike počakam pol leta na denar, ako je v gospodarstvu velika nesreča, tudi eno leto.

Posameznim glasilom je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor. Na vprašanja brez znamke za odgovor se ne odgovarja. Ustreglo se bo, dokler je kaj v zalogi. Oglasi naj se pisмено ali ustmeno pri

Filipu Mulec,

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. Goricah.

Posojilnica-Rajfajzenovka

v **Žičah pri Konjicah**

724 se otvori dne 15. grudna 1906 (4-8)

za župnije: Žiče, Špitalič, Loče, Št. Jernej in občino Tepanje.

Uradni dan bo vsako nedeljo po jutranjem cerkvenem opravilu.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %, posojila se dajejo za 5 1/2 %.

CENE PRIMERNO NIZKE. DELO SOLIDNO IN SE V TEKU TEDNA IZGOTOVI. LIŠP NI TREBA ODSTRANITI. ZA VSE V SNAZENJE :: IZROČENE STVARI SE JAMCI ::

H. VOLK

76 Šoštanj — Štajersko 34

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko, se priporoča za snazjenje vsako vrstnih oblek itd. ::

Podobice

male in večje, zobčaste in gladke

== dobite prav po ceni ==

v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru.

Obhajilne podobice

so v 34 različnih vzorcih na prodaj.

Slovenci! Kupujte „Narodni kolek“!

Zelo ugodna priložnost!

Priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vedno svežega špecerijskega blaga, železne posode, razne železnine itd., katero se bo vsled dobrega nakupa prav po ceni prodalo. Posebno priporočam svojo veliko zalogo blaga, katero bodem zaradi izprodaje po jako nizki ceni prodaval. 760 5-2

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Janez Toplak,

trgovec pod bregom pri Sv. Lovrencu v Sl. gor.

Kaj je? ===== Kaj je?

!! POZOR !!

Kupujte le v novi trgovini

Grajski trg 2 M. E. Šepec, Maribor, Burgplatz 2
(v lastni hiši)

kjer se nabaja največja zaloga manufakturnega, suknenega, platnenega in konfekcijskega blaga. Razen tega je tudi velika izbira zimskih robcev razne vrste, odev in kccov, moških in ženskih srajc, kravat, ovratačkov, nogavic, predpasnikov itd.

Za božič se priporoča posebno velika izbira daril po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah. Na cene in inserate drugih tvrdk naj se ne ozira. 748 (3-3)

Ob nedeljah popoldan velika božična razstava.

Božična Priloga.

1906.

Sveti večer je vasoval.

Tiho, tiho,
kakor bi po prstih šel,
lahno, lahno
kakor dih je prihitel.
Jaz sem klical
ves očaran venomer:
— Bog te živi,
moj preblaženi večer!
Kaj prinašaš
z onega sveta novic?
Mar veselih,
ker si tak živahnih lic?

Tiho, tiho,
kakor bi se koga bal,
tajno, tajno
kakor duh je šepetal:
— Vsa nebesa
neizmerna so novost,
vse boš videl,
kadar sam boš rajski gost.
Vendar nekaj
naj razkrijem pred teboj,
kaj je davi
tožil Stvarnik moj in tvoj:

»Morje zvezdic
povsem stvarstvu sem razlil,
a nobeni
kakor zemlji nisem mil.
Ali vsaka
lepšo slavo mi gori,
kakor zemlja,
ta nezvesta moja hči.
Ravno tak je
hladne zemlje sin,
ko sem vendar
dal vso milost mu z višin.«

In večer bi
še povedal marsikaj
a nebesa
so hotela ga nazaj.
Tiho, tiho,
kakor bi po prstih šel,
lahno, lahno
kakor sen je odhitel.

Silvin Sardenko.

Jezuščkov bratec.

Božična povest. Poslovenil F. L.

Bilo je na Sveti večer. Solnce je v dolini že davno zašlo, samo še zadnji žarki so zlatili vrhunce gora. Na dolino je legel mrak zgodnjega zimskega večera. Na vzhodu se je prikazala bleda luna nad vršaci gora.

V trgu Ostrog so ljudje že opustili delo; na cesti se je le tu pa tam prikazal kak človek. Vsakega pa je pregnala mrzla sapa kmalu v toplo sobo. Za zamrzlimi okni se je razlegal veseli smeh otrok.

Med ljudmi, ki so v kljub mrazu še bili na cesti, bil je tudi majhen osemleten deček. Tri-, štirikrat je že prekorakal cesto, ki se je vila med hišami. Njegov obrazek je bil tja do ušes rudeč in celo telesce se je treslo mraza pod lahko suknjico. Oziral se je plaho okoli, večkrat je postal, gledal po hišah, potem pa počasi nadaljeval svojo pot. Vsakega človeka, ki ga je srečal na poti, je nekaj vprašal. Bržkone pa ni dobil od nikogar povoljnega odgovora, ker je žalostno nadaljeval svojo pot. Stara ženica, popolnoma zavita v veliko volneno ruto, pride iz majhne hišice. Deček hitro pristopi k njej in jo vpraša z jokajočim glasom, kakor je že danes pogostokrat storil: »Ali niste videli moje matere?«

»Dragi otrok, kdo pa je tvoja mati?« odgovori mu ženica.

»Moja mati je Tkalčeva iz Potoka,« žalostno odgovori. »Dolgo je že, kar je odšla — sem v Ostrog in ne pride več — nam je bilo tako dolg čas po njej — zato sem jo šel iskat!«

»Iz Potoka?« se začudi ženica, »pa si sam odšel od doma?«

»Da, sam!«

»Nimaš očeta?«

»O da, pa oče se vedno jočejo, ker ni matere. Tudi nimajo časa, da bi šli z menoj. Nežika je hotela z menoj iti, pa ni našla svojih čevljev.«

»Kdo pa je Nežika?«

»Moja sestra, je še čisto majhna!«

»Toda otrok, kje pa je tvoja mati?«

»Oče so rekli, da v Ostrogu!«

»Pa kje v Ostrogu?«

»Tega ne vem!«

»Imaš kakega strica ali botra v Ostrogu?«

»Ne!«

»Moj ljubi, danes ne najdeš svoje matere,« odgovori ženica s solzami v očeh. »Zdaj je že tema in ti si gotovo zelo truden — od Potoka je vendar daleč sem. Pojdi noter in ostani pri nas danes, jutri pa lahko naprej iščeš mater.«

»O jaz bom mater že našel!«

»Če je pa ne najdeš?«

Dečku so stopile solze v oči, tudi ženica si je obrisala solze. Čez nekaj časa nadaljuje:

»Če ne boš našel matere, pa pridi k nam. Zapomni si našo hišo. Lahko pri nas spiš. Boš prišel?«

»Da,« reče zategnjeno deček in počasi odkoraka.

Iskal je še dolgo, toda matere ni našel. — Saj je tudi ne bi mogel: njegova dobra mamica je odpotovala v deželo, v katero iz zemlje ne pelje nobena pot, nobena cesta.

Tkalčeva mati iz Potoka, mlada, vrla žena, je zbolela v prvem adventnem tednu na pljučnici. Njeni stariši so vzeli k sebi oba otroka, ker mož ni mogel skrbeti za bolno ženo in oba mala otročiča. Tkalčeva je umrla v nekoliko dneh. Otroka nista nič vedela, kakšna nena-domestljiva izguba ju je doletela. Ko sta prišla zopet domov, je ležala mati že nekaj dni v grobu. — Mihec, ki jo je zelo ljubil, je v enomer povpraševal po njej. V začetku se je oče vedno jokal pri teh vprašanjih in otroka sta se jokala z njim. Da bi otroka potolažil, jima je pravil, da je šla mati v Ostrog in da pride zopet nazaj. Ko je pa le ni bilo od nikoder, bil je deček neutolažljiv. Nazadnje jo je šel iskat.

Cel večer je deček iskal po trgu. Ko se je že popolnoma stemnilo, prišel je do cerkve. Njegova mati mu je večkrat pravila, da treba prositi sv. Antona, če je kdo kdaj izgubil. Deček gre v cerkev, da poprosi sv. Antona, naj mu pomaga najti mater. Presenečen je obstal v velikem poslopju, kakoršnega še nikoli ni videl. V cerkvi je bila skoraj popolnoma tema. Samo spredaj so gorele štiri luči. Tja se poda. Tukaj zapazi velike lesene može. V jaslicah pa je ležal Jezušček, na katerega je padala luč svetilk. Vsede se na klop v bližini in se začne bridko jokati. V svoji otroški nedolžnosti začne prositi:

»Ljubi Jezušček, ti imaš tudi mater, prosim pomagaj mi, da najdem svojo dobro mamico.«

Od joka in hoje utrujen zaspi čez nekaj časa. Ko se prebudi, je bilo v cerkvi svetlo. Srebrnobeli mesec je razsvitljeval skozi visoka okna celo cerkev. Dečku so od mraza šklepetali zobje. Naenkrat se spomni kje da je. Hitro leti k durim, toda bila so zaprta; tudi druga vrata so bila zaklenjena. Sedaj se začne glasno jokati. Njegov glas je grozno odmeval od visokih sten cerkve. Teh glasov se je tako ustrašil, da je nehoté utihnil. Trepetajoč mraza je tiho lezel nazaj k jaslicam, kjer so še gorele luči. Tu zapazi za jaslicami snop slame in ker ga je vedno bolj zeblo, razgrne slamico in se vleže za jaslice. Dolgo je še tiho jokal, slednjič pa mu je postalo v slami, v katero se je zakopal, le malo toplejše in je zaspal.

Ko se zopet zbudi, svetila se je cerkva od luči, da niti gledati ni mogel. Mnogo sveč je gorelo okoli njega na visokih svečnikih. Nad njimi pa se je lesketal lesteneč v tisočeri barvah. Glasovi ljubke pesmice so doneli na njegovo uho. Malo povzdigne glavo in zapazi mnogo ljudi, ki so imeli sveče v rokah in so molili. To se je svetilo in lesketalo kakor da bi vse nebo bilo padlo na zemljo. — Sedaj se spomni, da je v cerkvi, da leži za jaslicami in da so sedaj gotovo polnočnice, o katerih je tolikokrat slišal pripovedovati. Obide ga strah, tiho se stisne za jaslice. Samo njegove oči so z začudenjem gledale to krasoto. Mašnik je zapel gloria, nato pa so začeli zvoniti in peti, da je deček kakor začaran poslušal:

Veselo noč praznujmo,
prisrčno se radujmo!
Prišel z neba je Večni,
odrešit rod nesrečni.
O Jezušček moj,
za vselej sem tvoj!

Pred Dete poklekimo,
ga z angelci molimo!
O daj nam raj veseli,
da bomo večno peli:
O Jezušček moj,
za vselej sem tvoj!

Dečku je bilo tako prijetno pri srcu. Od luči se mu je bliščalo pred očmi, zato jih je zopet zaprl. Nekaj časa je poslušal krasno godbo in petje, potem je pa zopet zaspal — in prišel je v nebesa. Sanjalo se mu je, da je ležal na mehki in lepi posteljci, ki je stala v

čarobno krasni dvorani. Nad dvorano se je razprostiralo namesto stropa lepo modro nebo, po katerem so se premikale svetle zvezdice različnih barv, rdeče, srebrne, zlate, modre in zelene. Tako nizko nad njim so se blestele, da jih je skoraj z rokami dosegel. Nekatere so se vsedle na njegovo posteljico, kakor da bi hotele počivati in svetile so se kakor solnčni žarki. Iz tal so rastle krasne cvetlice. Njihovi cvetovi so se odprli in iz vsakega je vzletel svetel angelj. Ti angeljci so začeli rajati okoli njega ter zraven čarobno popevati. Mihec je čutil veter, ki so ga vzbujali s svojim rajanjem. Vedno več jih je bilo, prihajali so tudi skozi duri.

»Mamica, mamica, ali si ti tukaj?« vsklikne naenkrat vzradoščen.

Svetla, bela žena, z zlatim vencem na glavi se je nagnila čez njegovo posteljico in ga poljubila sladko na čelo. Mihec oklene roke okoli njenega vratu in šepeče v neizrekljivi sreči:

»Mamica, draga mamica — kako si ti lepa! Jeli, da ostanem vedno pri tebi v nebesih?«

»Mihec, ti moraš zopet nazaj k očetu! — Bilo bi mu žal za te!« mu odgovori mati.

»Pa greva skupaj, jeli mamica?«

»Ne, jaz ostanem tukaj!«

»Kaj pa naj počnem?« vzdihne jokajoč, »potem pa zopet nimam mamice.«

»Mihec, pogledj tja na ono stran,« mu zašepče mati. Deček se ozre. Na desni tik poleg sebe zagleda jaslice, ki so se svetile zlata in dragih kamenov. V jaslicah je ležal Jezušček, svetel kakor solnce. Prijazno se je smehljaj Mihecu. Zraven jaslic je sedela Mati božja v krasni modri obleki, ki je bila posajena s svetlimi zvezdicami. To se je svetilo in bliščalo kakor sneg, kadar posije solnce na njega. Mihec je nehote sklenil roki. Med tem se je Kraljica neba približala Mihčevi postelji in prijazno rekla:

»Mihec, ali nočeš mene za mater?«

»Saj imaš ti že Jezuščka!« šepeta deček.

»Nočeš postati bratec Jezuščka?«

»O da, rad!« vsklikne veselo deček.

Mati božja vzame lepo rudečo odejico in pokrije z njo dečka, da ga ne bi zeblo. Potem ga lepo rahlo poboža po licu. Ves blažen zašepeta deček:

»Jeli, ti me imaš zelo rada, in boš sedaj moja mati!«

Tako je sanjal deček naprej; sanjal je še, ko so že zdavnaj pogasile vse luči, sanjal je še, ko je začel cerkvenik zvoniti jutrnico, sanjal je še, ko so se ljudje začeli zopet zbirati k službi božji.

* * *

Tkalec v Potoku je še le pozno na sveti večer opazil, da dečka ni doma. Nežika mu pove, da je šel bratec iskat mater dol v trg. Tkalec se je seveda zelo prestrašil in se je takoj podal na pot, da bi ga morda še kje došel. Pozno po noči pride v trg; tam so sicer pravili o fantu, ki je iskal svojo mater, toda najti ga ni mogel. Vsled straha in skrbi ni celo noč zatisnil očesa. — Zjutraj je začel znova iskati. — Blizu cerkve mu skoči naenkrat deček veselega obraza nasproti.

»Moj Bog, Mihec, kje si pa bil?« objame oče vesel najdenega otroka.

»V nebesih sem bil,« hiti pripovedovati deček, in oči se mu svetijo veselja, »in mamico sem videl, mamica je v nebesih, pa noče iti dol na zemljo; — sedaj pa ne bom več jokal, sedaj imam že drugo mamico, ki je še lepša in bolj ljubezniva kakor naša mamica.«

Tako je otrok pripovedoval očetu dalje ter mu povedal cele svoje krasne — sanje. — S solzami v očeh ga je poslušal oče ter prisrčno poljubil sinčka, ko je končal.

Draga šala.

Preredil J. Z.

V »ekstra« sobi, kjer se shaja gospoda, kakor v priprosti sobi za navadne pivce se godi večkrat isto, kadar so gostje že pregloboko pogledali v kozarec; zmeša se namreč tem kot onim. Samo ta razloček najdeš, da se učinek vina pri navadnih ljudeh drugače pokaže, kakor pri »olikanih«. V navadni sobi gre vino v glavo, iz glave v roke. Roke zgrabijo za stole in stoli zamahnejo po glavah. Glave se podajo k zdravniku ali k sodniku in v tem slučaju se pokaže vino kot vraga, ki ustvarja zlo, kjer le more.

V »ekstra« sobi pa je vinski vrag hudomušne narave. Norčuje se z olikanci in mane si samega veselja roke, ako se stari sodnik na mah spremeni v lahkoživega dijaka, molčeči pisar v pevca, sitni starosta v smešničarja, in boječi občinski svetovalec začuti v sebi levjo moč.

Nekoč je sedela v »ekstra« sobi pri »jelenu« vesela družba. Bili so navzoči gozdni adjunkt, občinski tajnik, učitelj in njegov svak profesor, ki je preživel dopust v trgu, ker je bilo pivo izvrstno in vinska kapljica kaj sladka. Židane volje so bili ti vinski bratje. Smejali so se za vsako malenkost, da so se morali za trebuhe držati; bratili so se in uganjali burke, katerih se pri zdravi pameti nikdo rad ne spominja. Vse je bilo v najboljši volji. Le ko bi še zdravnik bil prisoten, bi bilo še večje veselje, kajti ta je bil znan kot šaljivec.

Ne vedoč, kaj počenja, je zajezdil gozdni adjunkt stol in skakal z njim po sobi. Cela pijana družba ga je posnemala. Vse je šlo dobro. Naenkrat pa se je zdelo potprežljivemu stolu, na katerem je sedel debeli oskrbnik, to počenjanje preneumno — pok — stol se je zlomil in vrgel oskrbnika na tla. Splošen smeh je nastal. No pa — oskrbniku se ni drugega zgodilo, kakor kotal se je kakor krogelja med mizami in dolgo se je moral mučiti, predno je zopet vstal.

Pa hujša se je zgodila stolu. Ta je ležal na tleh in se ni mogel več vzdigniti, čeravno ni ničesar pil.

Naenkrat se spusti gozdni adjunkt v grozen smeh. »To bo šala, to bo šala!« je v enomer ponavljal, »jaz pripeljem sem zdravnika in ako bi se bil do ušes zakopal pod odejo,« in tolkel se je pri tem samega veselja ob kolena.

Ljudje, ki ga že imajo precej v glavi, težko še kaj razumejo. Zato tem ni šlo v glavo, kako bi se dal zdravnik privabiti iz bližnje vasi, ki je bila celo uro oddaljena, in zraven tega je še dež curkoma lil. Začeli so staviti: pride ... ne pride ... pride ... ne pride ... itd.

Med tem vzame adjunkt ponesrečeni stol, ga položi na zofo, pokrije ga z belo rjuho ter se obrne nato h krčmarju, rekoč:

»Daj konja zapreči in hlapec se naj pelje po zdravnika in naj mu naznani, da si je tukaj nekdo nogo zlomil.«

Krčmar si je mislil: če gospodje stvar plačajo in odgovornost prevzamejo, zakaj ne — in ubogal je.

Hlapec je dobil povelje napreči. Kljel je na vse načine neumno gospodo, zlomljeno nogo, zdravnika, dež, temo in Bog ve, kaj še vse. Naposled je vendarle napregel in se odpeljal v temno noč. Med tem pa so gospodje stavili za litre, ali bo prišel ali ne. In glej, prej ko je mičila ura, se odpro duri in zdravnik vstopi, moker do kože. Stresel je dež raz sebe, si očistil očala in vprašal po bolniku.

Vsi navzoči so se grizli v ustnice in se zvijali, kakor bi jih krčlomil. Le adjunkt je molče pokazal na čelo postavu, ki je ležala na zofi. Vse je bilo tiho. Zdravnik pristopi in odtegne rjuho. Grozen smeh zaori, da so se kar šipe tresle. Gospodje so se valjali od smeha, se držali za trebuhe in se niso mogli pomiriti.

Zdravnik pa se ne da motiti in tudi ne pokaže nikake nevolje; le za trenutek se mu je zaiskrilo oko, potem pa je bil resen — čudno resen.

»Stvar je resna,« reče zdravnik, »jaz sam še ne vem, kako se bo končala; mogoče bomo morali nogo odrezati. Med tem pa poskusimo najprej samo z mavcem (gipsom). Hej, krčmar, dajte mi skledico tople in hladne vode, da razmočim mavce — in vi gosp. učitelj bodite tako dobri in mi pomagajte pri tem delu.«

Nato začne obvijati zlomljeno nogo z mehko bombaževino, jo preveže z belo rjuho in jo obda z mavcem, sploh stori vse, kar je v takem slučaju potrebno. Nato zaukaže, naj ponesrečenca previdno zanesejo v podsrešno sobo na postelj, da tamkaj popolnoma okreva.

Vsi navzoči so smatrali celo stvar za šalo in nesli so ubogi stol previdno in z občudovanja vredno skrbnostjo, kar pa je bilo z ozirom na njihove nezanesljive noge veliko delo, tja, kamor je zdravnik veval. Celu drugače tako učen profesor je pomagal in tolažil stol z ljubeznjivimi besedami, češ, naj se ne žalosti preveč.

Ko je bilo to telesno dobro delo končano, se je vsedel tudi zdravnik k mizi, pozval prigrizek, pridno praznil kozarce ter pripovedoval

smešnico za smešnico, da se drugi niti smejati niso mogli več. Le kedar je kdo hotel zgodbo o zlomljenem stolu omeniti, zadel ga je tako osoren zdravnikov pogled, da je stvar raje opustil.

Prej, ko je odšel zdravnik, je obljubil, da pride vsak dan k bolniku pogledat. In res je prišel zdravnik ves teden, dan za dnevom k bolniku v podstrešni sobi. Potipal mu je žilo, pogledal obvezo, meril mu toploto itd. In to je ponavljal tako vestno, da je postala cela stvar prijateljem res čudna. Začela se je govorica, da zdravnik ni več pri popolni pameti in očitali so si, da so prav oni krivi, da se mu je zmešalo.

Nekega dne privede zdravnik še drugega seboj, ki je imel zelen predpasnik, vsakovrstno orodje za rezanje in žaganja ter močno klado lesa.

»Noge ni več rešiti,« reče zdravnik krčmarju, »mora se popolnoma odrezati in tako sem kar svojega tovariša privedel seboj k bolniku, da operacijo izvrši.«

Nato se je začelo za zaprtimi durmi delo, med tem ko so pozvani prijatelji težko čakali spodaj v prvi sobi. Slišalo se je žaganje, nato nabijanje in pritrjevanje. Čez nekaj časa vstopi zdravnik z ozdravljenim bolnikom med zbrane goste.

Zdravnik pa vendar ni bil ob pamet, kakor se je govorilo. Kajti drugi dan je poslal vsej takratni družbi račun, glaseč se na 100 K za njegovo zdravniško pomoč. V pismu, ki je bilo priloženo, se je glasilo:

»Sredi noči ste me v najhujšem dežju poklicali k bolniku in jaz sem svojo dolžnost kot zdravnik tudi vestno izpolnil. Vi vsi ste mi priča. Računal sem samo zato tako malo, ker ste moji prijatelji — drugi bi moral vsaj štirikrat toliko plačati. Če bi pa ne hoteli plačati to gotovo majhno svoto, Vas bodem naznanil neusmiljeno sodišču in potem bodele videli, ako tako srečno odnesete pete. Sicer pa, ako še kedaj potrebujete v enakem slučaju moje pomoči, sem vam vedno rad na razpolago. Le pošljite hlapca z vozom po mene.«

Istega večera je sedela cela družba precej poparjena pri mizi. Naj so zvijali stvar, kakor so hoteli, naj so se za ušesi praskali enkrat, dvakrat, trikrat ... ujeli so se v lastno past in plačati so morali 100 kronic, ako so tudi potihoma kleli zdravnika in njegove smešnice.

Vendar zdravnik ni za se obdržal denarja, ampak razdelil ga je ubožcem.

Ko ga je nekoč srečal gozdni adjunkt in ga zaradi te zadeve prijel, češ, da je stvar preveč pretiraval, mu je odgovoril zdravnik resno: »Zapomnite si, ljubi moj, to-le: Z menoj se lahko šalite in v veseli družbi prenesem marsikatero burko, a s svojim stanom ne dam norcev briti. Prezvišen mi je moj stan za trpeče človeštvo. Premislite si stvar in ko spoznate, da imam prav, mi povejte. Takrat pridem zopet rad v vašo družbo. Vem na stotine novih smešnic, katerih vsaka je med brati vsaj eno krono gotovo vredna ...«

Naš cesar.

Preredil J. Z.

Že več kakor pol stoletja je minulo, odkar sta na Črni planini živela in gospodarila Palčev Miha in Španov Andrej. Črno planino najdeš, ljubi bralec, na Tirolskem v dolini reke Arno. Dandanes ima planina drugo ime. Miha in Andrej sta bila planšarja (planinska pastirja) stare korenine. Široke irhaste hlače in srajca iz domačega platna je pokrivala krepke ude obeh Tirolcev. Vesele oči in odkritosrčen obraz sta oznanjala preprosto naravo teh planšarjev. Oba sta poleg drugih dobrih čednostij imela tudi to, da sta čez vse ljubila svojega cesarja; znana sta bila zaradi tega daleč naokrog. Cesar je bil pri teh dveh planincih visoko v časti. »Kakor je Bog v nebesih in cesar na Dunaju«, to je bila njihova navadna prisega. Palčev Miha je imel v svoji planšarski koči poseben oltar. Na sredini je bila cesarjeva slika, naslikana od vaškega umetnika tako, da bi niti sam cesar ne bil spoznal sebe v njej. Okoli te slike

pa so bile v krogu prilepljene podobe različnih svetnikov. Če ga je kdo vprašal, zakaj je to tako sestavil, saj cesar še ni svetnik, torej ne potrebuje prostora na sredini, je vselej odgovoril:

»Veste, ljudje božji, cesarja napadajo povsod in ga nadlegujejo, zato sem mu napravil miren kotiček in močno stražo okrog. Nikjer ni nobenega vhoda, kjer bi se ga mogel zlodej lotiti. Jaz pa vsak dan molim pred oltarjem: Sv. Florijan, varuj našega cesarja! Sv. Andrej, prosi za našega cesarja! Sv. Boštjan, pazi na našega cesarja! itd. Tako vzpodbujam vse svetnike, da varujejo našega cesarja.«

Bilo je leta 1848. Takrat je cesar Ferdinand potoval v Inomost. Tudi naša planšarja zvesta, da se bo cesar dalje časa v Inomostu mudil. Ves dan stikata zdaj glave skupaj in kmalu je njih načrt gotov. Oblečeta se v praznično obleko, poprosita druge pastirje, naj jima pazijo na živino, spravita v koše eden 12 funtov masla, drugi pa ravno tako težek hleb sira ter se napotita v Inomost. Kmalu zvesta za kraljev grad. Nekaj časa si ogledujeta zastarelo zidovje in belo-rudečo zastavo, ki je vihrala na poslopju, potem pa moško korakata proti odprtim vratom. Nekaj časa gledata stražo pri vratih. Dolge brke obeh vojakov in nju mrkli obrazi niso vzbujali posebnega zaupanja. Ko se hočeta gorjanca zmuzniti skozi vrata, nagneta vojaka orožje in eden zarenči:

»Stoj! — Kam?«

»K cesarju hočeva«, odgovori nekako boječe Miha.

»To ne gre kar tako — kaj hočeta pri cesarju?«

»Vidiš«, zašepeta Andrej, »jaz sem ti vedno pravil, cesar nas ima rad, a visoki gospodje ne puste kmetov k njemu.«

Miha, ki je bil že po naravi bolj vročekrven, pograbi jeza, da zakriči na vso moč:

»Vprašam vaju z lepega, ali naju hočeta pustiti noter ali ne?!«

»Kaj hočete pri cesarju, ljubi mož?« vpraša stražnik prijazneje in pogleda krepki postavi gorjanec.

»Prvič«, sikne Miha skozi zobe, »jaz nisem vaš ljubi mož in drugič vas to nič ne briga, kaj midva pri cesarju hočeva.«

»Nazaj!« zakliče straža, ko hočeta kmeta prodreti s silo.

»Andrej, dajva jih!« zakriči Miha.

V tem trenutku iztrgata planšarja stražnikoma puški iz rok in vojaka zletita eden na desno, drugi na levo stran v jarek, ki teče ob zidu. Oba kmeta izgineta med vrati. Zdaj nastane krik in vpitje, da se Bogu smili. Planšarja hitita preteče skozi dolge hodnike, sluge in strežaji za njima, kakor psi za zajcem. Pa gorje mu, kdor pride preblizu — vsak zleti kakor snop na stran. Kar se odprejo duri in priprosto oblečen gospod s črno brado in z dobrohotnim obrazom stopi iz njih. Prestrašen vpraša:

»Kaj pa je, za božjo voljo?«

Planšarja takoj zaupata temu gospodu, snameta klobuke in Miha reče:

»Vi ste gotovo pisar pri cesarju, saj teh ima dovolj, — bodite tako dobri in pokažite nama vrata, kjer cesar stanuje. Midva ga imava nad vse rada in vsaj enkrat bi rada videla cesarja.«

Gospod je mignil prihajajočim služabnikom in rekel s smehljajočim glasom: »Le stopita tukaj noter.«

Planšarja odložita koša in jih postavita pred vrata.

»Tukaj jih menda ja ne bo nihče vzel, kaj ne?« vprašata previdno.

»Ne-né«, odgovori smeje gospod, »le bodita brez skrbi.«

Nato pelje oba planšarja skozi več soban, končno jima veli sestri. Nerodno se spustita na mehka stola, a v trenutku zopet prestrašena skočita na noge; mislila sta, da sta se stola pogreznila. Smeje jih pomiri gospod ter jih povpraša:

»Torej cesarja bi rada videla?«

»Da, seveda«, odgovori Miha, ki je bil sploh bolj zgovoren, »dvajset ur daleč sva prišla, da ga vidiva. Tudi za gospo cesarico sva prinesla nekaj masla in sira. Vse je še lepo sveže in čisto; to bova morala že v kuhinjo h gospej cesarici zanesti, kaj ne?«

Gospod se iz srca smeje in vpraša: »In kaj vama cesar naj da za vajino darilo?«

»Kaj nama naj da«, se začudi Mihec, »primaruha, tu nas pa slabo poznate. Dati ni treba

cesarju nič, zato nisva semkaj prišla. Če nama hoče cesar plačati, tedaj rajši spraviva svoje reči skupaj in greva. Če pa jih sprejme, naju bo to veselilo prav v dnu srca. Mi pač nimamo boljšega, cesar se bo že s tem zadovoljil kar imava, in zraven tega sva prinesla tudi najino ljubezen, ker vema, da ima cesar tudi to rad.«

Gospod si je obrisal skrivaj solzo iz očij. Nato je povprašal obširno po njunih razmerah, po njunem življenju in običajih in tudi, kako si cesarja predstavljata. Končno jima reče, naj malo potrpi, hoče jih naznaniti cesarju.

Minilo je četrto ure. — Kar se odprejo vrata in cela procesija gospodov vstopi. Vsi so bili praznično oblečeni in imeli so pozlačene suknje. Na koncu pa je šel gospod oblečen, v modro suknjo, na kateri je bilo vse polno zlatih in srebrnih verižic in zvezd. Na glavi je imel visok, z zelenim perjem obdan klobuk. Na njegovo roko naslonjena je stopala krasna gospa v čudolepi obleki. Pred tema dvema so se klanjali vsi drugi gospodje v zlatih suknjah skoraj do tal. Andrej in Miha sta še vedno sedela na blazinah. Odprla sta oči in usta ter gledala gospoda, ki je peljal gospo ob svoji strani; saj to je bil isti, ki je prej z njima govoril. Zdaj se jima je začelo svitati; saj je bil to cesar sam. Pokleknila sta namah, Miha je prijel cesarja za roko in s solzami v očeh zaklical: »Naš cesar, naš cesar!«

Andreja pa je bilo strah zaradi prejšnjega pogovora, začel je takoj prositi: »Ne zamerite nama, da sva tako malo spoštljivo z vami govorila; saj vas nisva poznala.«

Cesar ju vzdigne ter prijazno govori z njima. Smela sta tudi cesarici poljubiti roko. Planšarja sta bila zdaj skoraj popolnoma nista; nista se skoraj upala govoriti. Cesar se jima zahvali za darila in reče, da jih vesel sprejme. Obljubi njima tudi nekaj za spomin, kar jima bo v kratkem poslal. Naroči jima tudi, naj pozdravita domačine in naj vedno ostaneta zvesta Tirolca.

S solzami v očeh zapustita planšarja cesarja. Veselega srca se odpravita domov v planine ter povsod pripovedujeta, kako prijazen in dober je cesar.

Čez 14 dni pride velik zabož iz Inomosta. Dve veliki podobi cesarja in cesarice v zlatem okviru, dve krasno izdelani srebrni uri in dve izvrstni puški je hranil zabož.

Planšarja sta od samega veselja jokala ter v enomer ponavljala »naš cesar je dober, o naš cesar je dober.«

Miha je napravil še lepši oltar ter tem skrbneje molil za dobrega cesarja, in Andrej ga je posnemal.

Kako je mladi Podobnik v svate hodil.

Priredil A. I.

Podobnik je bil značajan, mlad kmet na Vrhovljah. Vse je bilo pri njem v najlepšem redu, samo gospodinje še ni imel. Po novem letu gre v svate. Zapreže svojega črnega konja, starega klepina, v nove sani. Nagel pač njegov klepinček ni bil, kajti nekaj dni je že pošteno šepal na zadnjo levo nogo. Stari klepin je imel počasen korak in je prav malo sodil k novim sanem. Zato Podobnik ni bil nič prav dobre volje, ko se je vsedel na sani; pa kaj hoče; čakati ni mogel, da bi njegovemu kljusetu ozdravila noga, kajti mudilo se mu je — o svečnici je hotel imeti že svojo gostijo.

Podobnik se pelja na Brežnico, ki je dve uri oddaljena od Vrhovelj. Bil bi lahko dobil svojo nevesto tudi izmed deklet svoje domače vasi — kajti bil je najboljši kmet, imel je lepo, novo hišo in njegovo posestvo je bilo brez dolgov; a dekleta mu niso bila zadosti poštena. Slišal pa je na zadnjem sejmu nadvse hvaliti najstarejšo hčer Mejačevo iz Brežnice. Reklo se je, da je dekle pridno, lepo, bogato, delavno in spretno, da ima vse lastnosti za dobro gospodinjo. Hotel si je to enkrat na lastno oko ogledati in si deklo izbrati za ženo, če bo kazalo.

Starega Mejača je Podobnik poznal iz sejmov; vedel je, da ima Mejač precej denarja,

pa tudi dorasle hčerke, vendar pa še s starim ni govoril deset besed. Tudi hčerke so mu bile popolnoma neznane. Samo to je slišal, da je najstarejša pretečeno leto zavrnila več ženinov. Ko je na to mislil, mu je srce vendar zatrepetalo pod debelo suknjo, dasiravno je bil korenjak — kajti sram bi ga bilo vseeno, ko bi odbila tudi njega.

Ko je stari klepin mirno korakal naprej, delal je Podobnik načrte, kako bi si osvojil srce najstarejše Mejačeve hčerke.

Sklenil je pri Mejačevih nastopiti kot konjski kupec; med barantanjem za konja bode vse opazoval in poizvedel svoje stališče, nato pa bode modro naskočil trdnjavo.

Pol ure komaj se vozi, ko dojde mlado deklo kakih dvajset let, polnega obraza in nedolžnih rudečih lic.

»Dobro jutro«, pozdravi Podobnik in ustavi konja.

»Bog daj«, odgovori prijazno deklica.

»Kam pa?« vpraša mladi kmet.

»Na Brežnico«, odgovori deklica.

»Jaz se tudi peljam na Brežnico — ali se hočeš vsesti na voz?«

»Hvala lepa — ni treba — imam dobre noge«, pravi deklica.

»Že mogoče, da imaš dobre noge — in moj konjiček tudi ni preveč nagel; pa boljše je počasi se voziti, kakor težko hoditi — le sedi na voz!«

Dekle pogleda mlademu možu resno v obraz in pravi: »Če ti torej ni nadležno, pa prosim.«

»Kaj, nadležno! — Saj imaš dosti prostora, le lagotno se naredi! — Tu imaš odejo! — Hi, vranc!«

»Ostaneš na Brežnici?« vpraša čez nekaj časa Podobnik.

»Da.«

»Kje pa si bila danes?«

»V mestu pri živinozdravniku sem bila. — Doma imamo bolno kravo.«

»Tako, tako! — Hi, vranc, ti počasnej ti!«

»Odkod pa ti prideš?« povpraša deklica Podobnika.

»Iz Vrhovelj«, odgovori kmet.

»Tako, tako! — Ali imaš kak opravke na Brežnici?«

Podobniku zastane za trenutek beseda, nato reče: »Da — konja bi rad kupil, ta-le vranc skoraj ne more več dihati.«

»Tako? Konja bi kupil? — Pri kom pa? Menda pri krčmarju?«

»Ne, ne, pri Mejaču sem hotel danes enkrat povprašati!«

Dekle nekoliko zardi, nato pa pravi: »Pri Mejaču? Potem si lahko pot prihraniš. Mejač nima nobenega konja na oddajo.«

»Od kod veš to tako natančno?«

»Ker sem sama pri Mejaču in imam tudi v hlevu mnogo opraviti.«

»Kaj! ti si pri Mejaču v službi? — To je pa dobro!« se začudi Podobnik.

Dekle osupne nekoliko to glasno začudenje mladega moža, zato ga skrivno pogleda od strani. Če le ta človek nima kakih drugih namenov, kakor konje kupovati? — V dnu srca jo je veselilo, da se ni izdala, da je Mejačeva hči in da jo je Podobnik imel za Mejačevo deklo. — Zdaj začne mladega kmeta razne reči izpraševati.

»Da, da, če se samo zaradi konja peljaš k Mejaču, potem je boljše, da se takoj obrneš proti domu... Konja pri Mejaču gotovo ne dobiš.«

»Domu se zdaj na noben način ne vrnem, ko sem že tako daleč; če iz konjske barantije ne bo nič, pa napraviva znabiti kako drugo.«

Dekle se na tihem zvito nasmehne in reče: »Pri Mejaču zdaj ni ničesar na odajo — on ne odda sedaj ničesar.«

»Peljimo se vseeno tje. Če se popraša, ne stane to nič — in Mejač tudi sicer ni tako hud, da bi si človek ne upal k njemu.«

»Ali poznaš Mejača?« vpraša deklica.

»Nekoliko ga poznam iz raznih sejmov.«

»Kdo pa si pravzaprav, če smem vprašati?«

»Podobnik iz Vrhovelj.«

»Tako, tako, Podobnik«, se začudi deklica in zopet pogleda moža po strani. Nato reče: »Ti imaš bojda najlepše posestvo na Vrhovljah, sem slišala.«

»Najlepše že ravno menda ne bo«, odgovori kmet.

»Koliko živine rediš?«

»Kakih štirideset glav.«

»Imaš veliko poslov?«
 »Imam, imam precej — pa zakaj vprašaš to? Ali bi rada vstopila pri meni v službo?«
 »Ne, ne«, se smeje dekle, »meni se pri Mejaču prav dobro godi.«
 »Koliko poslov ima Mejač?«
 »Ima še pač tri hlapce in eno staro deklo.«
 »Mejač ima bojda celo vrsto otrok?«
 »No, nima ravno toliko. — Ima pač dva fanta in nekaj deklet.«
 »Mejačevi otroci se splošno zelo hvalijo.«
 »Tako?« se začudi dekle.
 »Da, da — in najstarejša hčerka je bojda posebno čedna in pridna, kakor sem slišal.«

Dekle postane rudeče ko kuhan rak. Podobnik tega ne zapazi, ker se je ravno konj spodteknil in ga je moral močno prijeti. Deklica zopet pogleda skrivaj mladeniča in opazi, da ima prazniško opravo; zdaj je vedela skoraj za gotovo, kaj pomeni ta konjska barantija.

»Ali je res, kar ljudje o najstarejši hčerki pripovedujejo?« povzame zopet Podobnik besedo.

»Pač ne vem — si jo moraš že sam ogledati«, se odreže dekle.

»Nimam vzroka za to, mene dekline drugače nič ne briga — in če jo enkrat pogledam, še tudi ne morem vsega dobrega in slabega na njej videti.«

»Jaz pa tudi rada ne govorim o drugih ljudeh«, odvrne hudomušno dekle.

»Jaz sem drugače slišal same lepe reči o dekletu«, začne znovič Podobnik, »samo nekoliko ošabna je bojda.«

»Meni to ni znano«, odgovori dekle, »od ošabne strani je še ne poznam.«

»Zavrnila je že bojda več ženinov in med temi bojda najboljše kmete«, pravi Podobnik.

»Je tudi prav imela«, se huđuje dekle.

»Zakaj pa, če smem vprašati«, se začudi Podobnik.

»Ker sto takih ženinov, kakor so prišli dozdat, ni vredno piškavega oreha.«

»Kaki so pa tedaj bili, da se jim je tako slabo obneslo?«

»Pravzaprav so bili ženini dvojne vrste. Nekateri so ošabno hodili po hiši kakor cenilni možje in vse pretehtali in prešteli — tem se je šlo le za denar in ne za dekline. Drugi pa so bili znani kot pijančki in ponočnjaki — in taki niso vredni, da bi se ga pošten človek dotaknil.«

»Dekle, ti si prav ostra«, pravi Podobnik. »Pa se mi dopadeš... Imaš čisto prav. Za pijance in ponočnjake je škoda pridnega dekleta. Pa tudi tisti, ki gledajo le na denar, niso nič boljši, ker goljufajo pošteno dekline.«

»Ali res tako misliš?« vpraša deklica.

»Kajpada! — Če pred me postaviš dve nevesti — eno bogato, drugo pa pridno in pošteno — potem mi velja pridna in poštena več, nego bogata.«

»Tako je prav«, odgovori dekle. »Ali si še samec?«

»Da, nisem še oženjen«, reče Podobnik.

»Potem se ti je pa treba varovati, kedar greš na konjsko kupčijo«, zbada dekle.

Kmet zardi. — »Ni nobene nevarnosti«, smeje odvrne; »za ženitev je še časa dovolj.«

Po kratkem odmoru pa zopet začne pozivedovati.

»Koliko let ima najstarejša Mejačeva hči?«

»Tako le mojih let je«, odgovori dekle.

»Ali zna kaj?«

»Da, da, prav dobro zna celi katekizem do zadnjega zakramenta.«

»Tega ne menim«, se smeje Podobnik, »ali se razume kaj na gospodarstvo?«

»Tak, tak kakor je pač navada v Mejačevi hiši... Si pač moraš pogledati.«

»Nimam vzroka, da bi si ogledoval... Vprašal sem samo zato, ker sem slišal toliko hvaliti dekline.«

Deklica se hudomušno smeje. Med tem sta prišla do prvih vaških hiš.

»Jaz moram zdaj izstopiti«, pravi dekle, »da ljudje ne bodo kaj govorili... Hvala lepa, da sem se peljala... Tu-le gor na hribčku tista bela hiša je Mejačeva.«

»Na svidenje«, reče Podobnik, »pa prosim te, ne povej doma nič, da sva med potjo govorila.«

»Se lahko zaneseš, nisem klepetulja. — Z Bogom!«

Dekle jo zavije po stranski poti navzgor, Podobnik pa se ustavi pri gostilni, kjer izpreže svojega konja in se nekoliko okrepča.

Dekle, ki se je z njim vozilo, mu ne gre iz spomina. Dopadlo mu je nad vse. Večkrat mrmra sam s seboj: »Ne vem, če mi bo Mejačeva hči bolj dopadla, kakor dekla. — Na denar ne gledam; če mi hči ne ugaja, pa vzamem to pošteno deklo za ženo.«

Čez pol ure je že pri Mejačevih. Sprejmejo ga prav prijazno, pa s konjsko barantijo ni nič — Mejač nima nič na oddajo. Pogleda si hleve, v njih je bilo vse snažno in v lepem redu. Živina je bila osnažena, da se je kar svetila. V hlevu najde Podobnik tudi deklico, s katero se je vozil. Bila je v svoji domači obleki, ki se ji je kaj dobro podala; prijazno pozdravi konjskega kupca in opravlja potem pridno in spretno svoj posel naprej.

Mejač povabi Podobnika na obed, kár ta hvaležno sprejme. Kmalu se vsedejo za mizo. Podobnik že težko pričakuje, da pridejo Mejačeve hčerke. In res, prikažejo se tri; bilo jim je od 15 do 20 let. Vse tri so napravile dober utis na Podobnika, posebno najstarejša, pa z dozdevno deklo, ki se je z njim vozila, se vendar ne da nobena primerjati. Čez nekaj časa pride tudi dekla, kakor je mislil Podobnik. Bila je umita in v belem predpasniku.

Vsi pobožno molijo pred jedjo, na to pa prav pazljivo gledajo v skledo. Dozdevna dekla nosi na mizo. Bila je nad vse spretna, kar je na Podobnika napravilo dober utis. Sploh mu dekline vedno bolj dopade, ker je živahno in veselo, a vendar ne sitno. Druga dekleta se tej dekli niti primerjati ne dajo. Podobnik na skrivnem večkrat pogleda za dekletom. Kedar dekline to opazi, postane rudeča in povese oči na mizo. Podobnik že med obedom stori sklep: »To vzamem za ženo in nobene druge!«

Po obedu gredo vsi iz sobe, le Mejač in njegov gost ostaneta. Podobnik bi že davno rad razodel Mejaču, zakaj je pravzaprav prišel, a jezik mu je danes tako okoren, da se nič prav ne zasuče. Končno se vendar začne gibati in Podobnik pravi:

»Mejač, jaz bi imel malo prošnjo do vas!«

»Kako pa?« odvrne Mejač.

»Ali bi mi ne mogli prepustiti svoje dekline?«

»Mojo deklo, staro Trezo? Kaj pa si hočete z njo začeti?«

»Ne, ne stare Treze — ampak mlado deklo, ki je na mizo nosila, ki ste jo za Ančko klicali.«

»Ah ja, Ančko«, se smeje stavec. »Zakaj bi jo pa rabili?«

»Za ženo bi jo rad imel.«

»A tako?« se začudi Mejač. In po daljšem odmoru nadaljuje: »Jaz nimam nič proti temu. Ti imaš lepe reči in si tudi lepega, krščanskega

obnašanja, kolikor mi je znano. Moraš pač Ančko samo vprašati, če te hoče... Jaz ji ne branim... Hočem ti jo v sobo poklicati.«

Stari Mejač odide. Čez nekaj časa pride dekle, popolnoma rudeča v obrazu. Pri durih postane in se igra s predpasnikom.

»Ančka, pojdi sem, daj pametno besedo s teboj govoriti«, začne Podobnik. Dekle stopi par korakov bliže.

»Ančka!«, začne znovič Podobnik, »ali bi ne bila rajši kmetica, kakor priprosta dekla?«

Dekline postane še bolj rudeče; vendar pa se ji vsiljuje hudomušen smeh. Nato tiho pravi: »Jaz te ne razumem.«

»Ti me že razumeš, Ančka, če hočeš. Mislim, da si me razumela že, ko sva se skupaj vozila«, odgovori prisrčno in ljubeznivo Podobnik. »Glej, Ančka! Najstarejšo Mejačevo hčer so mi ljudje nad vse hvalili. Zato sem prišel danes sem, da dekline nekoliko opazujem in, če bi se tako podalo, na Vrhovlje spravim. — Dekline je sicer čisto dobro — pa vendar bi mi bila ti, Ančka, veliko ljubša. Meni se vedno zdi, da bi midva prav dobro sodila skupaj. — Glej, če bi imela Mejačeva hči na svojem hrbtu poln koš cekinov, ti pa čisto nič — bi si jaz vendar tebe izvolil. Odpri zdaj svoja usta in govori pametno besedo!«

Dekline pomišlja. Zdaj je rudeča kakor kuhan rak, zdaj zopet blede ko stena. Tuintam se pokaže blažen smehljaj okoli njenih ustnic. Čez nekaj časa reče nagajivo:

»Veš, če nočeš vzeti najstarejše Mejačeve hčerke, potem se pač ne da nič napraviti.«

»Zakaj ne, Ančka?« vpraša začuden Podobnik. »Pri meni se ti bo dobro godilo. Vse si lahko napraviš, kakor si hočeš, jaz te ne bom nikjer oviral... Glej, Ančka, na vsak način je bolje pri meni gospodovati, kakor tukaj služiti. In na Mejačevo hčerko menda le nisi tako silno navezana, da bi se ne mogla ločiti od nje.«

»Žalibog, da sem navezana na Mejačevo hčer z dušo in telesom tako, da se mi ni mogoče ločiti od nje,« zbada dekle.

»Pa Ančka, pomisli vendar! Mejačeva ima denar, ona tako lahko dobi drugega ženina.«

»Pa tako imenitnega, kakor si ti, ne dobi nikjer več«, odvrne dekle.

»Ančka, ne bodi taka!... Zakaj se neki tako trdno držiš Mejačeve hčerke?«

»Ker sem jaz sama najstarejša hči Mejačeva!«

»O kako neumnost sem učinil!« vpije Podobnik. »Imel sem te vedno za deklo... Pa Ančka! nikdar bi ne bil mislil, da bi mogla biti tako neodkritosrčna!«

»Jaz nisem bila nič bolj neodkritosrčna, kakor ti«, se smeje dekle. »Ti si nas hotel na tihem opazovati. Jaz nisem nikdar rekla, da sem dekla. Ti sam si zašel na to krivo pot in jaz sem te pustila, ker sem uganila tvoj pravi namen... Sicer pa se je vse dobro izteklo. Zdaj te poznam skoz in skoz in vem, da si pošten mož in da ti je za mene in ne za moj denar. — Tudi jaz ti povem, da si mi ljubši kakor cesarski princ s polnim košem cekinov vred... Tu je moja roka... zdaj pa povej, kako ti je ime?«

»Moje ime je Janez,« odgovori veš ginjen Podobnik.

»Tako torej, Janez, če me ti hočeš, potem sva edina,« odgovori Ančka.

Tisto popoldne so še bili pri Mejačevih prav veseli. Obhajali so zaroko. Čez tri tedne je bila poroka in gostija — Janez in Ančka sta postala srečna zakonca.

Prosjakova zadnja pesem.

Vsaka hiša poje nocoj:
 Tiha noč,
 blažena noč!
 Ti pa, moja duša, zapoj:
 Težka noč,
 žalostna noč!

Tiha noč —
 komur niso vetrovi
 svetih pesmic pobrali,
 kakor meni...
 Blažena noč —
 kogar niso snegovi
 na dobravi zapali,
 kakor mene...

Mehka zima, poglej:
 V krilu tvojem sneženem
 roke na vekomaj sklenem —
 ti pa poj nad menoj:
 Tiha noč,
 blažena noč!

Silvin Sardenko.